

ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව - 2015

ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ සහ එහි පරිපාලනයෙහි ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 1961 අංක 28 දරන ලංකා බනිජතෙල් නීතිගත සංස්ථා පනතේ 31 වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර සංස්ථාවේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000-1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදුකරන ලදී. ආචාරධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූල වන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළ වන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් තක්සේරු කිරීමද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් සංස්ථාවේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උප වගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්වගණනය කළ විගණන මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයෙහි දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්වගණනය කළ විගණන මතය

(අ) තත්වගණනය කළ විගණන මතය - සංස්ථාව

මෙම වාර්තාවේ 2.2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

(ආ) තත්වගණනය කළ විගණන මතය - සමූහය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ හා එහි පරිපාලනයේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) සංස්ථාවට 2/3 කොටස් අයත් පරිපාලනයක් වන ලංකා බැංකු තෙල් ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ (CPSTL) අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කිරීම සඳහා අනුමත නොකරන ලද කෙටුම්පත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගෙන සංස්ථාව විසින් 2015 වර්ෂය සඳහා ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කර තිබුණි. ඒ අනුව එය මූල්‍ය තොරතුරුවල විශ්වාසනීයභාවය පිළිබඳ සැක උපදවන්නක් විය.

(ආ) ලංකා බැංකු තෙල් ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ විගණකවරුන් පහත දැක්වෙන කරුණු පදනම් කර ගෙන සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා තත්වගණනය කළ මතයක් ප්‍රකාශ කර තිබුණි.

(i) ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ සකසුරුවම් සමිතියේ 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා විගණිත මූල්‍ය ප්‍රකාශන ලැබී නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත් 2014 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා විගණිත මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව මුළු වත්කම් හා මුළු වගකීම් පිළිවෙලින් රු.1,390,983,174 ක් සහ

රු.2,126,559,556 ක් වශයෙන් වාර්තා වී තිබුණි. තවද සමාගම විසින් රු.735,576,382 ක සමුච්චිත සෘණ සංචිතයට දායක වන රු.1,410,978,763ක නොබැඳුණු සෘණ සංචිත ශේෂයක් වාර්තා කර තිබුණි. කෙසේ නමුත් ඉහත සෘණ සංචිත තත්ත්වය සමාගමේ කටයුතු කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති නොවන බවත් එහි කටයුතු අඛණ්ඩව ඉදිරි කාලයක් සඳහා සිදු කළ හැකි බවත් දක්වා තිබුණි.

- (ii) තවද සකසුරුවම් සමිතියේ ඉහත සඳහන් කළ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල තොරතුරු නොතිබීම හේතුවෙන් ලංකා බනිජ් තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට සහ ලංකා බනිජ් තෙල් ගබඩා පර්යන්ත සමාගමට අදාළ අරමුදල්වල හිඟය තීරණය කිරීමට නොහැකි විය. එසේම සකසුරුවම් සමිතියේ වගකීම ලංකා බනිජ් තෙල් ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් පවරා ගැනීමට තීරණය කර ඇති බැවින් වගකීම ලංකා බනිජ් තෙල් ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ සාමාජිකයින්ට අදාළ හිඟ අරමුදල් සඳහා වෙන් කිරීම් එහි මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ පෙන්නුම් කර නොතිබුණි.
- (iii) ලැබුණු තහවුරු කිරීම් මත සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්ගෙන් ලැබිය යුතු වටිනාකම, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අපහායනය සඳහා කරන ලද ඉඩ හැරීම රු.මිලියන 164 හා සැලකීමේදී රු. මිලියන 336 කින් වෙනස් වී තිබුණි.

2.2.2 සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.2.2.1 සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

2015 වර්ෂය සඳහා මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් රු. මිලියන 20,176 ක බදු පෙර ශුද්ධ අලාභයක් සහ රු. මිලියන 21,896ක මුළු විස්තීරණ ශුද්ධ අලාභයක් ලැබීම සහ සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දිනට රු. මිලියන 229,153 ක සෘණ ශුද්ධ වත්කම් තත්ත්වයක් පැවතීම කෙරෙහි අවධානය යොමු වේ. තවද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ඇති වූ විනිමය අනුපාත වෙනස්වීම්වල සෘණාත්මක බලපෑම සහ 2012 වර්ෂයේ හෙපින් ගනුදෙනුව හේතුවෙන් ඇතිව තිබූ සෘණාත්මක බලපෑම පසුගිය වර්ෂවල ශුද්ධ පාඩුව වැඩි වීමට හේතු විය. පසුගිය වර්ෂයේදී මූල්‍ය කාර්යසාධනය වර්ධනය වී තිබූ නමුත් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අධික අලාභ ලැබීම හේතුවෙන් තව දුරටත් සංස්ථාවේ ශුද්ධ වත්කම් තත්ත්වය බාදනය වී තිබුණි. එබැවින් රජයේ මූල්‍ය සහාය නොමැතිව සංස්ථාව ප්‍රවර්ධන ව්‍යාපාරයක් ලෙසට අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීමට ඇති හැකියාව සැක සහිතය.

2.2.2.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රීලංගිපු) අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) එල්.කේ.ඒ.එස් 8 - ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල වෙනස්වීම් හා වැරදි
-

- (i) තක්සේරු වර්ෂ 2011/2012 සිට 2014/2015 දක්වා සංස්ථාවේ අනෙකුත් ආදායම් සඳහා ගෙවිය යුතු රු.මිලියන 925 ක ආදායම් බදු අතීතයට බලපාන පරිදි ගැලපීම් නොකර සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදමක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ බදු වියදම එම වටිනාකමින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

(ii) සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් හා සේවක භාරකාර අරමුදල් ගිණුම්වල 2010 වර්ෂයේදී සිදු වූ සහ 2015 වර්ෂය දක්වා පැවති පිළිවෙලින් රු.26,026,697 සහ රු.2,943,012 ක වැරදි ප්‍රමිතියේ ප්‍රතිපාදනවලට එරෙහිව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ගැලපීම් කර තිබූ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් හා සේවක භාරකාර අරමුදල් වියදම් එම වටිනාකම්වලින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි. තවද එම ගැලපීම්වලට අදාළ ලිඛිත සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොවිණි.

(ආ) එල්.කේ.ඒ.එස් 12 - ආදායම් බදු

(i) ප්‍රමිතියෙන් දක්වා ඇති අවස්ථාවන් හැර අනෙකුත් සියළුම තාවකාලික වෙනස්කම් සඳහා සංස්ථාව විසින් කල්පිත බදු වත්කම්/වගකීම් හඳුනා ගත යුතුය. කෙසේ වෙතත් සංස්ථාව විසින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල කල්පිත බදු වත්කම්/වගකීම් හඳුනාගෙන නොතිබුණි.

(ii) ප්‍රමිතියේ අවශ්‍යතාවය පරිදි බදු වියදම් හා ගිණුම්කරණ ලාභ අතර සම්බන්ධතාවය පැහැදිලි නොකර සංස්ථාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා රු. මිලියන 1,559 ක් බදු වියදම් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි.

(ඇ) එල්.කේ.ඒ.එස් 19 - සේවක වරප්‍රසාද

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති අංක 1.3 අනුව, සංස්ථාව විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ පිරිවැය, ප්‍රක්ෂේපිත ඒකක ණය ක්‍රමය යොදා ගෙන ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය විසින් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර (SME) සඳහා පමණක් අවසර දෙනු ලැබූ මෘදුකාංගය භාවිතයෙන් ගණනය කර තිබුණි. ඒ අනුව, ප්‍රමිතිය පරිදි පාරිතෝෂික වෙන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය අනුගමනය කර නොතිබුණි.

(ඈ) එල්.කේ.ඒ.එස් 24 - සම්බන්ධිත පාර්ශව පිළිබඳ හෙලිදරව් කිරීම

(i) ප්‍රධාන කළමනාකරණ මණ්ඩලයට ගෙවන දීමනා සම්බන්ධයෙන් විධිමත් හෙලිදරව් කිරීමක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සිදු කර නොතිබුණි.

(ii) සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්ගේ ස්වභාවය හා රේඛීය අමාත්‍යාංශයට කුලී පදනම මත ලබා දී ඇති ආයෝජන වත්කම්වලට අදාළ ගනුදෙනු පිළිබඳ විධිමත් හෙලිදරවු කිරීමක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සිදු කර නොතිබුණි.

(ඉ) එල්.කේ.ඒ.එස් 32 - මූල්‍ය උපකරණ - ඉදිරිපත් කිරීම

(i) මුදල් අමාත්‍යාංශයේ ඉල්ලීම පරිදි විශේෂ ගෙවීමක් වශයෙන් රු. මිලියන 10,000ක් 2014 දෙසැම්බර් 31 දින මහා භාණ්ඩාගාරයට ගෙවා තිබූ අතර ඉන් රු.මිලියන 250 ක් සහ රු.මිලියන 750 ක් පිළිවෙලින් 2014 හා 2015 වර්ෂ තුළදී වියදම් වශයෙන් කපා හැර ඇති අතර හිඟ හිටි රු. මිලියන 9,000ක වටිනාකම 2016 සිට 2024 වර්ෂය දක්වා කාල පරිච්ඡේදය තුළ සමානුපාතිකව කපා හැරීමට තීරණය කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එම මුදල වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ වල ඇතුළත් කර තිබූ අතර ප්‍රමිතියට එරෙහිව මූල්‍ය උපකරණ ලෙස 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට වර්ගීකරණය කර තිබුණි. ඒ අනුව 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ රු. මිලියන 9,000කින් වැඩියෙන් පෙන්වා දී තිබූ අතර ජංගම නොවන වත්කම් සහ ජංගම වත්කම් තුළ ඇති කලින් ගෙවීම් පිළිවෙලින් රු.මිලියන 8,000 කින් හා රු. මිලියන 1,000 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

(ii) තවද ප්‍රමිතියට එරෙහිව 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ වල දක්වා ඇති වටිනාකම රු. මිලියන 269.4 ක් වූ කලින් ගෙවීම් මූල්‍ය උපකරණ ලෙස වර්ගීකරණය කර තිබුණි.

(ඊ) එල්.කේ.ඒ.එස් 37 - වෙන් කිරීම්, අසම්භාව්‍ය වගකීම් සහ අසම්භාව්‍ය වත්කම්

ඉදිරි සුරැකුම් ගනුදෙනුවලට අදාළව එ.ජ.ඩො 8,648,300 කට හිමිකම් කියමින් කොමර්ෂල් බැංකුව විසින් කොළඹ පිහිටි වාණිජ ඉහළ අධිකරණයේ නඩුවක් පවරා තිබුණි. කෙසේ වෙතත් ඉදිරි සුරැකුම් ගනුදෙනුවලට අදාළව ප්‍රමාණවත් හෙළිදරව් කිරීමක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සිදු කර නොතිබුණි.

(එ) එල්.කේ.ඒ.එස් 40 - ආයෝජන වත්කම්

සංස්ථාව ආයෝජන වත්කම් පිරිවැයට හඳුනාගෙන තිබුණි. කෙසේ වෙතත් ප්‍රමිතියේ පරිදි ආයෝජන වත්කම්වල සාධාරණ අගය තීරණය කළ නොහැකි අවස්ථාවල සංස්ථාව විසින් පහත දැක්වෙන තොරතුරු හෙළිදරව් කළ යුතු වුවත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඒවා හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

- ආයෝජන වත්කම පිළිබඳ විස්තරයක්
- විශ්වාස කළ හැකි ලෙස සාධාරණ අගය තීරණය කිරීමට නොහැකි වීමට හේතු, සහ
- තීරණය කළ හැකි නම් සාධාරණ අගය කුමන ඇස්තමේන්තුගත පරාසයක් තුළ පවතීද යන්න.

2.2.2.3 ගිණුම්කරණ දුර්වලතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) 2014 වර්ෂය සඳහා ලැබිය යුතු බිල්පත් අනුපාතය මත ගණනය කළ වටිනාකම රු. මිලියන 264.3 ක් වූ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත පොළී ආදායම ජංගම නොවන වත්කම් යටතේ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල ආයෝජන ගිණුමට බැර නොකර වෙනත් ලැබිය යුතු දෑ ගිණුමට හර කර පොළී ආදායම් ගිණුම බැර කර තිබුණි. තවද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත ගණනය කළ සඵල පොළී අනුපාත ප්‍රතිලාභය (EIRR) වූ රු. මිලියන 214.4 ක පොළී ආදායම් ගිණුම බැර කර භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ආයෝජන ගිණුමට හර කර තිබුණි. ඒ අනුව භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ආයෝජන ගිණුම රු.මිලියන 264.3 කින් අධි ගණනය වී තිබුණි. තවද සංස්ථාව මතින් බදු ප්‍රතිලාභය වූ රු. මිලියන 29.4 ක වටිනාකමක් එකතු කිරීමෙන් ලද දළ පොළී ආදායම 2014 වර්ෂය සඳහා ආදායමක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් පොළී ආදායම රු.මිලියන 293.7කින් අධිගණනය වී තිබුණු අතර ආදායම් බදු වෙන්කිරීමේ ගිණුම රු.මිලියන 29.4කින් අඩුවෙන් ගණනය වී තිබුණි. තවද මෙම වැරදි 2015 වර්ෂයේදීද නිවැරදි කර නොතිබුණි. මේ නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ආදායම් සංචිත රු. මිලියන 293.7කින් අධි ගණනය වූ අතර ලැබිය යුතු ආයෝජන ගිණුමද රු.මිලියන 264.3කින් අධි ගණනය වී තිබූ අතර ආදායම් බදු වෙන් කිරීමේ ගිණුමද රු.මිලියන 29.4කින් උණ ගණනය වී තිබුණි.

(ආ) සංස්ථාවට අයත් බෙදුම්කරු මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථාන (CODO) වල පිහිටුවා ඇති විකුණුම් මධ්‍යස්ථානවල කුලී ආදායම මුදල් පදනම මත හඳුනාගෙන තිබුණු අතර ඒ අනුව 2014 වර්ෂයට අදාළව 2015 වර්ෂය තුළදී ලද රු.මිලියන 6.1ක කුලී ආදායම 2015 වර්ෂයේදී ආදායම් වශයෙන් හඳුනාගෙන තිබුණි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 2015 වර්ෂයේදී ලැබිය යුතු වටිනාකම සලකා බලන වර්ෂය සඳහා ආදායමක් ලෙස හඳුනාගෙන නොතිබුණි.

(ඇ) ලැබී ඇති තොරතුරුවලට අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා පෙර වර්ෂවලට අදාළ ස්ථාවර තැන්පතු මත රු.මිලියන 622ක පොළී ආදායම සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ පොළී ආදායම් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(i) ලෙජර් ගිණුම් අනුව 2013 අගෝස්තු 22 දින සිට ලංකා බැංකුවේ ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 7.5ක වටිනාකමින් යුතු ස්ථාවර තැන්පතු පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණි. කෙසේ වුවද 2015 වර්ෂය තුළ දින 70ක් සඳහා පොළී ආදායම ගණනය කර තිබුණු අතර ලැබිය යුතු පොළී ආදායම ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි. පෙර කාලපරිච්ඡේදයන්හි පොළී ආදායමට අදාළ තොරතුරු විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. ඒ අනුව පොළී ආදායමෙහි සම්පූර්ණත්වය හා නිරවද්‍යතාවය පිළිබඳව විගණනයේදී සහතික විය නොහැක.

(ii) සංස්ථාව විසින් යම් කාලයකින් ආපසු ලබා ගැනීමේ අදහසින් පොළිය අදාළ ස්ථාවර තැන්පතු ගිණුමේ නැවත ආයෝජනය කිරීමේ අනුමැතිය ඇතිව 2013 සැප්තැම්බර් මස 24 වන දින රු. 1,102,676,727 ක් ලංකා බැංකුවේ ස්ථාවර තැන්පතුවල ආයෝජනය කර තිබුණි. ඒ අනුව 2014 දෙසැම්බර් 24 දින දක්වා එකතුව රු.98,241,638 ක් නැවත ආයෝජනය කර තිබූ අතර එය ස්ථාවර තැන්පතු ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් ආපසු ගන්නා කාලය තෙක් නැවත ආයෝජනය නොකළ පොළිය නොසලකා රු.1,245,202,499 ක් 2015 සැප්තැම්බර් මස 25 වන දින ස්ථාවර තැන්පතු ගිණුමෙන් ආපසු ලබා ගෙන තිබූ අතර ඒ අනුව රු.44,284,133 ක් ස්ථාවර තැන්පතු ගිණුමෙන් වැඩියෙන් ආපසු ලබා ගෙන තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ස්ථාවර තැන්පතු ගිණුම සහ පොළී ආදායම් ගිණුම රු.44,284,133 කින් අඩුවෙන් ගණනය වී තිබුණි.

(iii) 2014 වර්ෂය සඳහා ලැබිය යුතු රු.174,557,534 ක පොළී ආදායමක් වැරදි ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ පොළී ආදායම් ගිණුමට හර හා වෙනත් ලැබිය යුතු දෑ ගිණුමට බැර කර තිබුණි. ඒ අනුව පොළී ආදායම් හා වෙනත් ලැබිය යුතු දෑ එම වටිනාකමින් උභය ගණනය වී තිබුණි.

(ඇ) සංස්ථාව රු.5,000,000 ක ශේෂයක් සහිත ස්ථාවර තැන්පතුවක් දිගුකාලීනව රඳවාගෙන තිබූ අතර එහි පොළී ආදායම සංස්ථාවේ ආදායමක් ලෙස හඳුනාගෙන නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත් එම ආදායමට අදාළ තොරතුරු විගණනයට ඉදිරිපත් නොවුණි. එම නිසා පොළී ආදායමේ නිරවද්‍යතාවය සහ සම්පූර්ණ බව පිළිබඳව විගණනයේදී සහතික විය නොහැක.

(ඉ) සංස්ථාව කොළඹ වරාය පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ බොර තෙල් නල මාර්ගය වෙනත් තැනකට ගෙන යාම සඳහා රු. මිලියන 2,116.18 ක් 2011 වර්ෂයේදී වැය කර තිබූ අතර පිරිසිදු හා යන්ත්‍ර සූත්‍ර ලෙස වත්කම් වශයෙන් ඇතුළත් කර තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ දේපළ පිරිසිදු හා උපකරණ යටතේ කෙටි ගෙන යන ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘති තුළ ඇතුළත් කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් එම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රගතිය සහ එම වටිනාකම ප්‍රාග්ධනික නොකිරීමට අදාළ හේතු විගණනයට ඉදිරිපත් නොවුණි.

(ඊ) ලැබී ඇති තොරතුරු අනුව සංස්ථාව මත්තල පිහිටි හම්බන්තොට ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපලේ ගුවන් යානා ඉන්ධන ගබඩා කිරීමේ පහසුකම හා ඉන්ධන ගලා යන නල පද්ධතිය (Outside the apron area) ඉදි කිරීම සඳහා එකතුව රු. මිලියන 5,071.7 ක් දැරා තිබූ අතර එම ව්‍යාපෘතිය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අවසන් කර 2014 ජූනි 22 දින සංස්ථාවට පවරා දී ඇති අතර 2014 ජූලි 16 දින පවරා දීමේ සහතිකය නිකුත් කර තිබුණි. ඒ අනුව ඉන්ධන ගලා යන පද්ධතියේ මෙහෙයුම් කටයුතු 2014 ජූනි 22 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ආරම්භ කර තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් සිදු කෙරේ.

i. දේපළ පිරිසත හා උපකරණවල ඇතුළත් සමහර කොටස් සඳහා වෙන වෙනම විවිධ දිනයන්හිදී ක්ෂය ගණනය කර තිබුණි.

ii. ක්ෂය ගණනය කිරීම සඳහා සංස්ථාව විසින් යොදා ගත් ක්ෂය අනුපාත, දිනයන් සහ දේපළ පිරිසත හා උපකරණ තුළ ඇතුළත් අදාළ අයිතමවල ඵලදායී ජීවිත කාලය සැසඳිය නොහැක. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇස්තමේන්තුගත ඵලදායී ජීවිත කාලය මත පදනම්ව ගණනය කළ ක්ෂය වටිනාකම සහ සමාලෝචිත වර්ෂයේ හා පෙර වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ දක්වා ඇති (SAP පද්ධතිය අනුව) ක්ෂය වටිනාකම අතර පිළිවෙලින් රු.128,576,712 ක සහ රු.36,487,486ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

2.2.2.4 නොසැසඳුණු වෙනස්කම්

2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංස්ථාවේ හා එහි පරිපාලිතයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වටිනාකම් අතර පහත සඳහන් නොසැසඳුණු වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය විය.

අයිතමය	වර්ෂය	වටිනාකම තනි තනි මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව		වෙනස
		සංස්ථාව	සිපීඑස්චීඑල්	
		රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන
		-----	-----	-----

සම්බන්ධිත පාර්ශව අතර ගනුදෙනු:				
පර්යන්ත (throughput) හා ප්‍රවාහන ගාස්තු/තෙල් ගබඩා කිරීමේ හා බෙදා හැරීමේ ගාස්තු	2015	10,660.4	10,234.4	426.0
	2014	9,772.7	10,185.5	412.8
නිභ ශේෂය:				
ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ශේෂ(සම්බන්ධිත පාර්ශව අතර ගනුදෙනු)	2015	5,828.7	6,164.2	335.5
	2014	5,605.7	7,237.6	1,631.9

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් සිදු කෙරේ.

(අ) සම්බන්ධිත පාර්ශව අතර ගනුදෙනු යටතේ ඇතුළත් කර ඇති පර්යන්ත ගාස්තු හා ප්‍රවාහන ගාස්තුවලට අදාළ රු. මිලියන 10,660.4ක් හා රු.මිලියන 9,772.6ක් පමණක් පිළිවෙලින් 2015 හා 2014 වර්ෂවලදී ඒකාබද්ධකරන ක්‍රියාවලියේදී ඉවත් කර තිබුණි. සංස්ථාව විසින් පිළියෙල කරන ලද සැසඳුම් ප්‍රකාශය අනුව වටිනාකම රු. මිලියන 338ක් වූ අයිතම පහකින් යුතු ගනුදෙනු මත හේදයට තුඩු දී තිබුණි.

(ආ) තවද සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පෙන්වුම් කරන සම්බන්ධිත පාර්ශව ශේෂයන් හා ඊට අනුරූපීව පරිපාලනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් ශේෂයන් මත සංස්ථාව විසින් පිළියෙල කරන ලද සැසඳුම් ප්‍රකාශය අනුව වටිනාකම රු.මිලියන 172කින් යුතු ශේෂ සම්බන්ධයෙන් මතභේදයට තුඩු දී තිබුණි.

2.2.2.5 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු මුළු වෙළඳ ණය ප්‍රමාණය වූ රු.මිලියන 18,786.8 න් පිළිවෙලින් රු.මිලියන 4,313.5ක් සහ රු.මිලියන 14,473.2 ක් රාජ්‍ය ආයතන වලින් හා පුද්ගලික ආයතන වලින් සමන්විත වේ. කෙසේ වෙතත් පෙර වර්ෂයේ හිඟ හිටි ශේෂය වන රු. මිලියන 37,060 සමඟ සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී මුළු ලැබිය යුතු දෑ සියයට 49කින් අඩු වී ඇත.

2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු දැවල කාල විශ්ලේෂණය පහත දැක්වේ.

ගනුදෙනුකරු වර්ගය	2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු ශේෂය	2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු ගිණුම්වල කාල විශ්ලේෂණය					
		වර්ෂයකට අඩු	වර්ෂ 1 සිට 2 දක්වා	වර්ෂ 2 සිට 3 දක්වා	වර්ෂ 3 සිට 4 දක්වා	වර්ෂ 4 සිට 5 දක්වා	වර්ෂ 5ට වැඩි
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
බෙදුම්කරුවන්	814,620,088	783,717,567	10,981,377	3,267,723	1,379,217	252,922	15,021,283
ගුවන් සේවා	9,477,595,864	7,335,533,925	5,173,970	23,376,709	2,111,097,630	2,326,616	87,015
විදුලිජනක පිරියත	4,497,947,417	3,500,944,742	243,391,845	753,610,830			-
රජයේ පාරිභෝගිකයින්	1,593,523,430	928,829,094	480,740,633	61,544,346	51,100,014	46,952,425	24,356,918
පුද්ගලික පාරිභෝගිකයින්	494,299,036	206,643,766	21,662,297	22,568,177	25,412,079	24,665,945	193,346,772
කෘෂි රසායනික	23,048,258	16,350,064	(421,790)	28,210	(30,360)	81,988	7,040,145
අනෙකුත්	1,885,747,417	1,884,321,245	(4,081,296)	1,362,001	65,474	201	4,079,793
එකතුව	18,786,781,510	14,656,340,403	757,447,036	865,757,996	2,189,024,054	74,280,097	243,931,926

පහත නිරීක්ෂණයන් සිදු කෙරේ.

(අ) 2006 අගෝස්තු 08 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය අනුව සියයට 24 ක වාර්ෂික පොළී අනුපාතයක් ගනුදෙනුකරුවන්ගේ හිඟ හිටි ශේෂය මත අය කර ගත යුතුවේ. කෙසේ වුවද, දත්ත සැකසීම සහ තොග මට්ටම් සුපරීක්ෂණය වෙනුවෙන් සංස්ථාව විසින් භාවිතා කර තිබූ ලංකා ඛනිජ තෙල් ගබඩා පර්යන්ත සමාගම මඟින් හඳුන්වා දුන් හා ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යවසාය සම්පත් සැලසුම් කිරීම (ERP) සඳහා වන පද්ධති යොදා ගැනීම සහ දත්ත ක්‍රියාවලි පද්ධතිය (SAP) මඟින් ණය කාලය ඉක්මවූ නොපියවූ ඉන්වොයිස් මත පොළී ගණනය කිරීමේ පහසුකම සපයා නොතිබුණි. එම නිසා සංස්ථාව නොපියවූ

ඉන්වොයිස් මත පොළිය අතින් ගණනය කර SAP පද්ධතිය යාවත්කාලීන කර තිබුණි. ඒ අනුව, හිඟ හිටි ශේෂ මත අය කරනු ලබන පොළියෙහි නිවැරදිභාවය හා සම්පූර්ණභාවය පිළිබඳ සහතික වීමට හැකි වන පරිදි විධිමත් පද්ධතියක් නිර්මාණය කර ක්‍රියාත්මක කිරීමට සංස්ථාව විසින් කටයුතු කර නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) සි/ස ශ්‍රී ලංකන් එයාර්ලයින් සමාගම සහ සි/ස මිහින් ලංකා පුද්ගලික සමාගම සංස්ථාවේ කොන්ත්‍රාත් ගනුදෙනුකරුවන් වූවන් 2014 වර්ෂය දක්වා එම සමාගම් සඳහා ගුවන් යානා ඉන්ධන අලෙවි කිරීම තුළින් සංස්ථාව පාඩු ලබා තිබූ අතර ඔවුන්ගේ දුර්වල මූල්‍ය කාර්යසාධනය නිසා හිඟ හිටි ඉන්ධන බිල් පත් පියවීම ඉතා දුර්වල තත්ත්වයක පැවතිණි. කෙසේ වෙතත් සංස්ථාව විසින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟහිටි ශේෂය, 2014 හිඟහිටි ශේෂය වන රු. මිලියන 22,239.1 සිට රු. මිලියන 9,156.7 දක්වා අඩුකර ගැනීමට හැකි වී තිබුණි. 2010 වර්ෂයේ සිට හිඟ හිටි ශේෂයන්ගේ උපනතිය පහත පරිදි වේ.

සමාගමේ නම	දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ හිටි ශේෂය						
	2016 ජූලි 31	2015	2014	2013	2012	2011	2010
	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන
සි/ස ශ්‍රී ලංකන් එයාර් ලයින්ස් සමාගම	10,709.30	8,607.36	20,900.35	29,519.68	25,890.12	12,351.43	541.54
මිහින් ලංකා පුද්. සමාගම	247.50	549.37	1,338.73	4,313.68	3,416.10	1,227.02	361.24
එකතුව	10,956.80	9,156.73	22,239.08	33,833.36	29,306.22	13,578.45	902.78

(ඇ) සංස්ථාව සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකන් එයාර්ලයින් සමාගම සමඟ ගුවන් තෙල් සැපයීම සම්බන්ධ ගිවිසුමක් අත්සන් කර නොතිබූ අතර ඒ අනුව සංස්ථාවට නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ හැකියාව අවම වීම නිසා ණය නොගෙවීමේ අවදානමක් පැවතුණි. තවද 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති රු. මිලියන 8,607.4 ක් වූ හිඟ හිටි ශේෂය 2016 ජූලි 31 දින වන විට රු. මිලියන 10,709.3 දක්වා වැඩි වී තිබුණි.

(ඈ) සංස්ථාවේ 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයේ බොල් ණය සඳහා වෙන් කිරීම්වලට අදාළව සිදුකළ විගණන පරීක්ෂාවට අනුව පහත නිරීක්ෂණයන් සිදු කෙරේ.

(i) 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංස්ථාව විසින් සිදු කළ නිශ්චිත අඩමාන ණය වෙන් කිරීම රු. 52,099,042ක් වූ අතර එය එක් වර්ෂයක සිට වර්ෂ 29 ක කාල පරිච්ඡේදයක් පුරා පැවති හිඟ හිටි ශේෂයන්ගෙන් සමන්විත වේ. ඉන් රු. 8,219,208 ක් 2015 වර්ෂය තුළදී වෙන් කර තිබුණි. විස්තර පහත පරිදි වේ.

ගනුදෙනුකරුවන් නම

අඩමාන ණය වෙන් කිරීම

-

	2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට	සංඛ්‍යාව වෙන් කිරීමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස
	රු.	
ගනුදෙනුකරුවන් හා භූමිතෙල් නියෝජිතයන්	26,900,233	52
වතු හා පුද්ගලික ගනුදෙනුකරුවන්	9,264,132	17
රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු හා සංස්ථා	4,625,679	09
ගුවන්	4,032,957	08
කෘෂි රසායනික හා වෙළෙන්දන්	7,276,041	14
එකතුව	52,099,042	100

(ii) බෙදුම්කරුවන් සහ භූමි තෙල් නියෝජිතයන් සඳහා 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට බොල් හා අඩමාන ණය වශයෙන් රු. මිලියන 26.9 ක් ප්‍රතිපාදනය කර තිබූ අතර එම වටිනාකමෙන් රු. මිලියන 8.1 හෝ සියයට 30 ක ප්‍රතිශතයක් එක් බෙදුම්කරුවකුගෙන් නිරූපණය විය. එම බෙදුම්කරු 2014 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ හිටි ශේෂය වූ රු. 7,817,395 පියවීමට අපොහොසත් වූ අතර 2015 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට මුළු හිඟ හිටි ශේෂය රු. 8,102,409ක් (පොළී සමඟ) විය. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් සිදු කෙරේ.

- සංස්ථාව විසින් 2015 ට පෙර අනුගමනය කළ භාර දීම මත වෙක්පත් පදනම අනුව වෙක්පතක් අගරු වූ විට හා එම ගනුදෙනුකරුට හිඟ මුදල් පියවීමට අපොහොසත් වූ විට එම ගනුදෙනුකරු මුදල් පදනම මත ගනුදෙනුකරුගේ ලෙස වර්ගීකරණය කරන අතර අගරු වන එකිනෙක වෙක් පත මත රු. 1,000 ක දඩ මුදලක් ලෙස අයකරනු ලැබීය. තවද හිඟ මුදල් පියවූ පසු එම ගනුදෙනුකරු නැවත භාර දීම මත වෙක්පත් පදනම මත වර්ගීකරණය කරනු ලබයි. මෙම දුර්වල ණය පාලනය අනුව සමහර ගනුදෙනුකරුවන් එම අවස්ථාවලින් අයුතු ප්‍රයෝජන ලබා ගෙන තිබූ අතර ඔවුන්ගේ වාසිය සඳහා යොදාගෙන තිබුණි.
- මේ සම්බන්ධයෙන් සිදු කළ විගණන පරීක්ෂාවට අනුව ලබා දී තිබූ ණය කාල සීමාව තුළ අඛණ්ඩව හිඟ මුදල් නොගෙවූ ඉහත සඳහන් ගනුදෙනුකරුට එය නොසලකා අඛණ්ඩව විශේෂ ණය පහසුකම් ලබා දී තිබුණි. තවද ලැබී තිබූ තොරතුරු අනුව සංස්ථාවේ අලෙවි කළමණාකරු විසින් එම ගනුදෙනුකරු වෙත අනුවිත ණය පහසුකම් සලසා දී තිබූ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් එම ගනුදෙනුකරු එම අවස්ථාවලින් අයුතු ප්‍රයෝජන ලබා ගෙන තිබූ අතර වර්ෂ කිහිපයක් පුරා උපරිම වාසි ලබා ගෙන තිබුණි.
- පවතින භාර දීම මත වෙක්පත් පදනම සමඟ වර්ෂ කිහිපයක සිට අඛණ්ඩව හිඟ ශේෂ පියවීමට අපොහොසත් වීම හේතුවෙන් ණය මුදල් ගෙවීම පැහැර හැරීමේ අවධානමක් ඇති බව අතිරේක මූල්‍ය කළමණාකරු විසින් අවධාරනය කළ නමුත් සංස්ථාව විසින් එම අවධානම අඩු කිරීමට පියවර ගෙන නොතිබූ අතර ඒ වෙනුවට බෙදුම්කරුවන්ගේ මූල්‍ය හැකියාව සහ පෙර කරන ලද ගෙවීම් පිළිබඳ වාර්තා ඇගයීමක් සිදු නොකොට අලෙවි කළමණාකරු විසින් ණය පහසුකම් විශාල ප්‍රමාණයක් ලබා දී තිබුණි.

- අගරු වෙක්පත් සහ බිල්පත් සඳහා ගෙවීම් කිරීමෙන් වැළකී සිටීම පිළිබඳ නොසලකා අලෙවි කළමනාකරු විසින් තොගය ලැබුණු පසු ගෙවීම් කිරීමේ පහසුකම එම ගනුදෙනුකරු සඳහා මාස දෙකක කාලයක් සඳහා කිසිදු ඇප සහතිකයකින් තොරව ලබා දී තිබුණි.
- 2013 මාර්තු 06 වන දින බෙදුම්කරුවකු විසින් කළ ඉල්ලීමකට අනුව කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂ විසින් ණය සීමාව රු. 3,641,008 දක්වා සහ දින 45 ක කාලයක් තුළ බැංකු ඇපකරයක් සැපයීමේ කොන්දේසිය මත දින 45 ක කාලයක් සඳහා දින තුනක ණය කාල සීමාවක් සඳහා වැඩි කිරීමට අනුමැතිය ලබාදී තිබුණි. තවද නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (මුදල්) විසින් 2013 අප්‍රේල් 22 වන දින නැවතත් ණය කාල සීමාව මාස දෙක දක්වා අනුමත කර තිබූ අතර එය 2013 ජූනි 20 දින බැංකු ඇපකරයක් ලබා නොගෙන මාස තුනකින් තව දුරටත් වැඩි කර තිබුණි.
- ව්‍යාපාර කටයුතු නැවැත්වූ 2014 ජනවාරි 21 වන දිනට හිඟ හිටි ශේෂය රු. 7,224,416 ක් විය. කෙසේ වෙතත් ඔහු විසින් කළ ඉල්ලීම මත සංස්ථාව විසින් බැංකු ඇපකරයක් නොමැතිව සහ හිඟ ශේෂයන් පියවීමේ එකඟතාවය මත අඛණ්ඩව සේවා සපයා දී තිබුණි. කෙසේ වෙතත් 2014 ඔක්තෝබර් 21 වන දින ඔහු විසින් නිකුත් කළ තවත් වෙක් පත් දෙකක් ආපසු එවා තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට පොළියත් සමඟ හිඟ හිටි ශේෂය රු. 8,102,409ක් විය.

2.2.2.6 ඉදිරි සුරැකුම් ගනුදෙනු (හෙජින්)

සංස්ථාවේ ඉදිරි සුරැකුම් ගනුදෙනුවලට අදාළව කරනු ලබූ විගණන පරීක්ෂාවට අනුව 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට රටට සිදු වූ පාඩුව රු.මිලියන 14,062ක් බව නිරීක්ෂණය විය.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් සිදුකරන ලදී.

- (අ) ලංකා බැංකු කෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ ඉදිරි සුරැකුම් ගනුදෙනුවලට අනුව වාණිජ බැංකු කීපයක් සමඟ එළඹ තිබුණු ඉදිරි සුරැකුම් ගිවිසුම් සම්බන්ධයෙන් බේරුම් කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ පාර්ශවයක් වශයෙන් සංස්ථාව කැඳවා තිබුණි. පාර්ශව අතර එළඹ තිබූ බේරුම් කිරීමේ ඔප්පුව යටතේ එ.ජ.ඩො. මිලියන 60ක් (රු. මිලියන 7,612ක්) ස්ටැන්ඩ්ඩ් වාටර්ඩ් බැංකුවට (SCB) 2013 ජූනි 03 දින ගෙවා තිබූ අතර එ.ජ.ඩො මිලියන 27 ක් (රු. මිලියන 3,864.37) ක් 2016 අගෝස්තු 04 දින (2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට වෙන් කිරීම් සිදු කර තිබිණි) ඩොයිෂ් බැංකුවට ගෙවා තිබුණි. ලැබී ඇති තොරතුරුවලට අනුව 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංස්ථාව දරා ඇති පාඩුව රු. මිලියන 13,641.12 ක් විය.
- (ආ) සංස්ථාවේ ඉදිරි සුරැකුම් ගනුදෙනු (හෙජින්) සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නීති විරෝධී වශයෙන් රු. මිලියන 570.6 ක් දරා ඇති අතර එයින් රු. මිලියන 567.5 ක් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට 2011 සිට 2014 කාලය තුළ සංස්ථාව විසින් ප්‍රතිපූර්ණය කර තිබුණි.
- (ඇ) මීට අමතරව ශ්‍රී ලංකා රජයට එරෙහිව ඩොයිෂ් බැංකුව ඒපී ආරම්භ කර ඇති බේරුම් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා පෙනී සිටි විදේශ නීතිඥයින්ගෙන් ලබාගත් සේවා සඳහා 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව රු. මිලියන 404.3 ක් ගෙවා තිබුණි. තවදුරටත් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මේ සම්බන්ධයෙන් 2015 වර්ෂය තුළ රු. මිලියන 13.1 ක ප්‍රතිපාදන වෙන් කර ඇත.
- (ඈ) තවද සංස්ථාවට එරෙහිව එ.ජ.ඩො 8,648,300 ක අයිතියක් සඳහා කොමර්ෂල් බැංකුව විසින් කොළඹ වාණිජ ඉහළ අධිකරණයේ නඩුවක් පවරා ඇත.

(උෟ) මේ සම්බන්ධයෙන් 2008 වර්ෂයේ සිට අනිවාර්ය නිවාඩු ලබා සිටින හිටපු නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (මූල්‍ය) 2016 අගෝස්තු 04 දින සිට සේවයෙන් ඉවත් කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් සංස්ථාවේ මෙම ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු වෙනත් පුද්ගලයින්ට එරෙහිව කිසිදු පරීක්ෂණයක් ආරම්භ කර නොතිබුණි.

2.2.2.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම් පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ අනුකූල නොවීම තීරණවලට යොමුව

(අ) යහපාලනය සඳහා රාජ්‍ය ව්‍යාපාර මාර්ගෝපදේශ පිළිබඳ 2003 ජූනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 3.2 වගන්තිය.	සංස්ථාවේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සඳහා අවම වශයෙන් ඛනිජ තෙල් කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයේ සිටින එක් සාමාජිකයෙකු හෝ ඇතුළත්ව නොතිබුණි.
(ආ) 1997 ඔක්තෝබර් 24 දිනැති අංක 124 දරන මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශ චක්‍රලේඛය.	පුරප්පාඩු තනතුරක රාජකාරී ආවරණය කිරීමේ කාලය මාස තුනක කාලයකට සීමා විය යුතු වුවත් සේවකයන් 04 දෙනෙකු විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා මාස 8 සිට වසර 4 ක කාලයක් පුරප්පාඩු තනතුරුවල රාජකාරී ආවරණය කර තිබුණි.
(ඇ) 2016 අප්‍රේල් 29 දිනැති අංක පීඊඩී 03/2016 සහ 2013 නොවැම්බර් 04 දිනැති අංක එෆ්පී/06/35/02/01 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛ	සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සේවකයින් විසින් ගෙවිය යුතු රු.213,986,411ක උපයන විට ගෙවීම් බදු ඔවුන්ගේ වැටුපෙන් අඩු නොකර සංස්ථාව විසින් එහි වියදමක් වශයෙන් දරා තිබුණි.
(ඈ) රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ මාර්ගෝපදේශ 5.4.12	එකතු කළ අගය මත බදු වගකීම පියවීම සඳහා ගෙවීම් කළ පසු එම ගෙවීම් පිළිබඳ විස්තර විගණකාධිපති වෙත පිටපතක් සහිතව දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල් වෙත පසුව එළඹෙන මාසයේ 15 වන දිනට පෙර දැනුම් දිය යුතුය. කෙසේ වෙතත් එම තොරතුරු 2016 ජූලි 31 දින වන විටත් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.
(ඉ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජන රජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය මුදල් රෙගුලාසි 135	2007 වර්ෂයේ සිට මූල්‍ය බලතල බෙදා දී නොතිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව පසුගිය වර්ෂයේ බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය වූ රු.මිලියන 1,129ට එරෙහිව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු.මිලියන 20,176 ක බදු පෙර ශුද්ධ අලාභයක් ලබා තිබූ අතර ඒ අනුව රු.මිලියන 21,305ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ බාධනයක් සිදු වී තිබුණි. විනිමය අනුපාත වෙනස්වීම්වල සාමාන්‍යමත බලපෑම, විකිණීමේ හා බෙදා හැරීමේ වියදම්වල සහ මූල්‍ය වියදම්වල වැඩි වීම සහ බදු වැඩි වීම මෙම බාධනය සඳහා ප්‍රධාන හේතු විය.

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා බදු පෙර ශුද්ධ අලාභය රු.මිලියන 20,176 ක් වුවද රට වෙනුවෙන් සංස්ථාවේ දායකත්වය රු.මිලියන 78,440 ක් විය. සමාලෝචිත වර්ෂයේ හා පසු ගිය වර්ෂ හතරක් තුළ සංස්ථාව විසින් රටට කළ දායකත්වය පහත පරිදි වේ.

	2015	2014	2013	2012	2011
	-----	-----	-----	-----	-----
	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන
බදු පසු ශුද්ධ ලාභය/පාඩුව	(21,735)	1,129	(7,889)	(97,181)	(94,357)
එකතු කළා:					
සේවක මණ්ඩල පාරිශ්‍රමික	4,530	3,727	3,572	2,658	2,610
▪ රජයට කළ බදු ගෙවීම්					
· ආදායම් බදු	1,559	-	-	-	-
· ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු (NBT)	2,074	2,936	2,652	3,147	1,897
· රේගු බදු	44,713	11,730	10,187	9,735	440
· එකතු කළ අගය මත බදු (VAT)	1,280	2,741	1,685	1,538	1,337
· සුරා බදු	35,687	30,205	25,148	26,089	23,935
· වරාය ගාස්තු (PAL)	8,648	15,289	15,823	20,810	14,537
· අනෙකුත් බදු	-	447	-	-	-
▪ විශේෂ ගෙවීම්*	750	250	-	-	-
▪ ක්ෂය	934	634	485	516	417
මුළු දායකත්වය	100,175	67,959	59,552	64,493	45,173
එකතු අගය	78,440	69,088	51,663	(32,688)	(49,184)

*විශේෂ ගෙවීම්

2014 දෙසැම්බර් 31 දින රු.මිලියන 10,000ක් විශේෂ ගෙවීමක් වශයෙන් සංස්ථාව විසින් මහා භාණ්ඩාගාරයට ගෙවා තිබූ අතර ඉන් රු. මිලියන 250 ක් හා රු.මිලියන 750 ක් පිළිවෙලින් 2014 හා 2015 වර්ෂ තුළදී වියදම් වශයෙන් කපා හැර තිබූ අතර ඉතිරි හිඟ ශේෂය වූ රු. මිලියන 9,000 වර්ෂ 2016 සිට 2024 දක්වා කාලය තුළ කපා හැරීමට තීරණය කර තිබුණි.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ලාභදායීත්වය

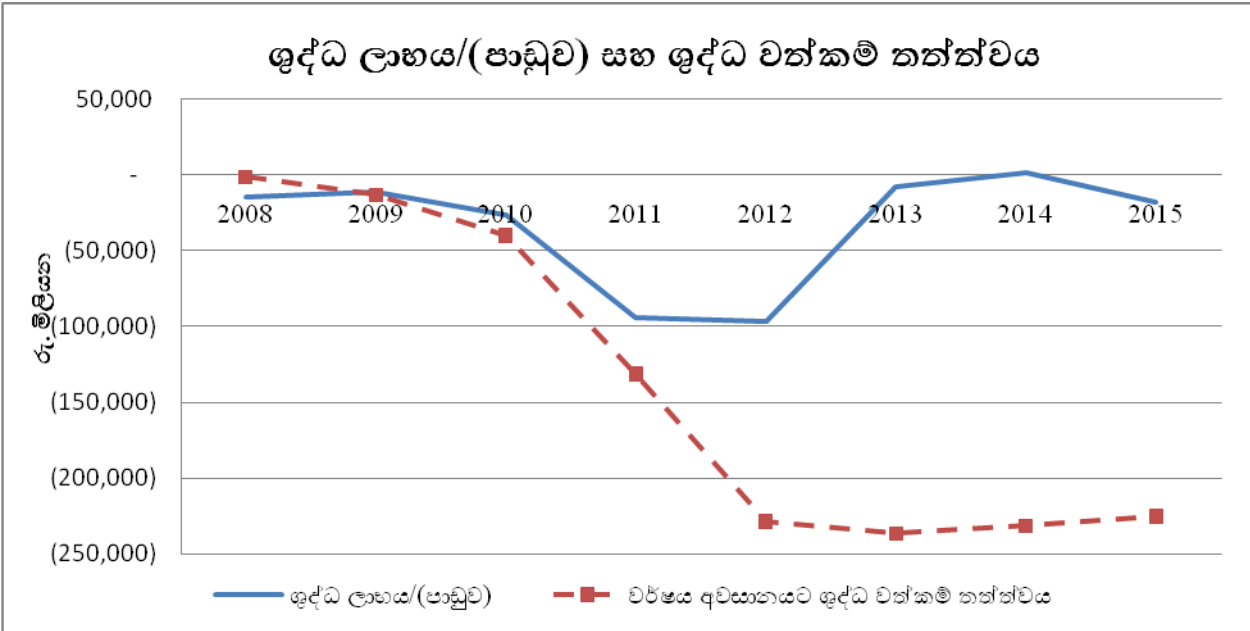
සමාලෝචිත වර්ෂයේ සංස්ථාවේ මෙහෙයුම්වලින් සියයට 11.75ක ආන්තිකයක් වූ අතර ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේදී සියයට 5.05ක් වූ ආන්තිකය සමඟ සැසඳීමේදී සියයට 6.70 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරිණි. එසේම, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී දළ ලාභය ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ දළ ලාභය වූ රු. මිලියන 25,227 හා සැසඳීමේදී රු. මිලියන 14,389කින් හෙවත් සියයට 57කින් වැඩි වී තිබුණි. මෙම වර්ධනයන් සාරාංශගත කර පහත පරිදි දක්වා ඇත.

විස්තරය	දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා		වෙනස වාසිදායක/ (අවාසිදායක)	ප්‍රතිශතය
	2015	2014 Restated		
	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන	
ආදායම	376,734	525,182	(148,448)	28.3
විකුණුම් පිරිවැය	(337,118)	(499,955)	162,837	32.6
දළ ලාභය	39,616	25,227	14,389	57.0
අනෙකුත් ආදායම්	4,234	3,506	728	20.8
විකිණීමේ හා බෙදා හැරීමේ වියදම්	(13,618)	(11,533)	(2,085)	18.1
පරිපාලන වියදම්	(2,814)	(4,904)	2,090	42.6
මෙහෙයුම් ලාභය	27,418	12,296	15,122	123.0
විනිමය අනුපාත වෙනස්වීම්	(32,841)	(967)	(31,874)	3,296.2
මූල්‍ය වියදම්	(15,049)	(13,980)	(1,069)	7.6
මූල්‍ය ආදායම්	4,910	4,030	880	21.8
ඉදිරි සුරැකුම් ගනුදෙනු	(3,864)	-	(3,864)	∞
විශේෂ ගෙවීම්	(750)	(250)	(500)	200
ආදායම් බදු පෙර ලාභය/පාඩුව	(20,176)	1,129	(21,305)	1,887.1

(ආ) ශුද්ධ ලාභය/අලාභයට එරෙහිව ශුද්ධ වත්කම්

2015 වර්ෂය සහ ඉකුත් වර්ෂ 7 සඳහා සංස්ථාවේ ශුද්ධ ලාභය/(පාඩුව) හා ශුද්ධ වත්කම් තත්ත්වය පහත සඳහන් වගුවෙහි හා රූප සටහනෙහි දැක්වේ.

වර්ෂය	ඉද්ධ ලාභය/(අලාභය)	වර්ෂය අවසානයට
	රු. මිලියන	ඉද්ධ වත්කම් තත්ත්වය රු. මිලියන
2008	(14,952)	(1,416)
2009	(11,353)	(13,038)
2010	(26,923)	(39,952)
2011	(94,357)	(131,236)
2012	(97,181)	(228,545)
2013	(7,947)	(236,529)
2014*	1,129	(232,257)
2015	(21,735)	(229,153)

ඉහත දැක්වූ අඛණ්ඩ මූල්‍ය පාඩු හා ප්‍රාග්ධන බාදනය සඳහා හේතු වූ ප්‍රධාන කරුණු ලෙස පෙට්‍රල් හා සුපිරි ඩීසල් හැර අනෙකුත් බණිජ තෙල් නිෂ්පාදන ආනයන පිරිවැයට හා දේශීය පිරිපහදු පිරිවැයට වඩා අඩු මිලකට දේශීය සිල්ලර වෙළඳ පොළේ විකිණීම, නියමිත වෙලාවට බිල් පත් නොපියවීම සහ ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියලේ අගය ක්ෂය වීම හේතුවෙන් සිදු වන විනිමය අනුපාතවල වෙනස් වීම්, බැංකු වලින් ලබා ගන්නා ණය වැඩි වීම නිසා මූල්‍ය වියදම් වැඩි වීම, රේගු බදු වැඩි වීම, අඩු ආන්තිකයක් සහිත වූ අකාර්යක්ෂම පිරිපහදු ක්‍රියාවලිය සමඟ අඩු ඵලදාව හා පිරිපහදුවේ නිතර සිදුවන වැඩි නැවැත්වීම් හේතුවෙන් නැප්තා හා දැව් තෙල් (පිරිපහදුවේ පහළ නිෂ්පාදන) අපනයනයෙන් වූ පාඩුව සහ හා එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රටේ ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා පිරිපහදු කරන ලද බණිජතෙල් නිෂ්පාදිත ආනයනය, ඉදිරි සුරැකුම් ගනුදෙනු මත දැරූ අධික පාඩු, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට සහනදායී රේටයකට ඉන්ධන(දැව්තෙල් සහ නැප්තා) සැපයීම ආදිය වේ.

සංස්ථාව විසින් මූල්‍ය දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දීම සඳහා 2014 සැප්තැම්බර් දක්වා බනිජ තෙල් නිෂ්පාදනවල දේශීය සිල්ලර මිල ගණන් අඛණ්ඩව ඉහළට සංශෝධනය කර තිබූ නමුත් ජාත්‍යන්තර ඉන්ධන මිල අඩු වීමට සාපේක්ෂව 2014 වර්ෂය තුලදී දෙවරක් ද 2015 වර්ෂය තුලදී එක් වරක්ද මිල ගණන් අඩු කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් සංස්ථාව විසින් ජාත්‍යන්තර මිල වෙනස් වීම් හා රජයේ අරමුණුවලට සමගාමීව ඵලදායී මිල කරන උපාය මාර්ගයක් සැලසුම්කර ස්ථාපනය කර නොතිබුණි.

2014 හා 2015 වර්ෂවලදී සංස්ථාව විසින් බනිජ තෙල් නිෂ්පාදනවල සිල්ලර මිලෙහි සිදු කළ ප්‍රධාන වෙනස්කම් පහත පරිදි වේ.

බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන	ලීටරයක සංශෝධිත මිල (බලපැවැත්වෙන දිනය)					පෙබ.
	2015 නොවැ. 28	2015 ජන. 22	2014 දෙසැ.06	2014 සැප්. 17	2013 23	
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	
පෙට්‍රල් ඔක්ටේන් 95	128.00	128.00	158.00	165.00	170.00	
පෙට්‍රල් ඔක්ටේන් 92	117.00	117.00	150.00	157.00	162.00	
ලංකා ඔටෝ ඩීසල්	95.00	95.00	111.00	118.00	121.00	
ලංකා සුපර් ඩීසල්	110.00	110.00	133.00	140.00	145.00	
ලංකා භූමිතෙල්	49.00	65.00	81.00	86.00	106.00	
ලංකා කාර්මික භූමිතෙල්	88.00	94.00	110.00	115.00	115.00	

(ඇ) වැදගත් ගිණුම්කරණ අනුපාත

ලැබී ඇති තොරතුරු අනුව සංස්ථාවේ සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂය සඳහා වැදගත් ගිණුම්කරණ අනුපාත කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

අනුපාත	2015	2014
	-----	නැවත ප්‍රකාශිත -----
ලාභදායීත්ව අනුපාත		
දළ ලාභ අනුපාතය (සියයට)	10.52	4.80
මෙහෙයුම් ලාභ අනුපාතය (සියයට)	7.28	2.34
ශුද්ධ ලාභ/(අලාභ) අනුපාතය (සියයට)	(5.77)	0.21
ද්‍රවශීලතා අනුපාත		
ජංගම වත්කම් අනුපාතය (වාර ගණන)	0.31:1	0.34:1
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය (වාර ගණන)	0.21:1	0.19:1
කාරක ප්‍රාග්ධනය (රු. මිලියන)	(295,113)	(271,581)
ආයෝජන අනුපාත		
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභය (සියයට)	(10.9)	0.62

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (i) ඉකුත් වර්ෂය හා සැසඳීමේදී දළ ලාභ අනුපාතය සියයට 5.71 කින් වර්ධනය වී තිබූ අතර ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය සියයට 5.57කින් බාදනය වී තිබුණි.

- (ii) 2015 වර්ෂයේ සංස්ථාවේ කාරක ප්‍රාග්ධන තත්ත්වය පසුගිය වර්ෂය සමග සලකා බැලීමේදී සුළු වශයෙන් අඩු වී තිබුණි. කෙටි කාලීන ණය ගැනීමිවල වැඩි වීම සහ තොග හා වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දැවල අඩු වීම මෙම දුර්වල තත්ත්වය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් දායක වී ඇත.

4 මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

(අ) සංස්ථාවේ ඇතිවී තිබුණු මූල්‍ය දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දීම සඳහා 2014 සැප්තැම්බර් දක්වා ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදනවල දේශීය සිල්ලර මිල ගණන් අඛණ්ඩව ඉහළට සංශෝධනය කර තිබුණි. එසේම ජාත්‍යන්තර ඉන්ධන මිල අඩු වීමට සාපේක්ෂව 2014 වර්ෂය තුළදී දෙවරක් හා 2015 වර්ෂය තුළදී එක් වරක් මිල ගණන් අඩු කර තිබුණි. එසේ වුවද, ජාත්‍යන්තර වෙළඳ පොලේ සත්‍ය මිල අඩු වීම ඉහත මිල වෙනස් වීම් තුළින් සම්පූර්ණයෙන් පෙන්නුම් නොකෙරුණි. තවද පහත දැක්වෙන ඛණිජ තෙල් නිෂ්පාදනයන්ගෙන් සංස්ථාව අඛණ්ඩව පාඩු ලබා තිබුණි.

අංශය	වර්ෂය සඳහා ශුද්ධ අලාභය			
	2015	2014	2013	2012
	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන
විදුලිබල උත්පාදන				
දැව් තෙල් 1500	252	299	1,240	34,959
කර්මාන්ත හා දේශීය				
දැව් තෙල් 1500	262	69	350	2,003
දේශීය භූමිතෙල්	3,860	2,715	2,449	3,525
අපනයන				
නැප්තා	827	1,799	-	-
දැව් තෙල්	5,346	1,627	-	-

තවද 2014 දෙසැම්බර් මාසයේදී පෙට්‍රල් ලීටරයක් මත අය කළ රේගු බදු රු.20 කින් (රු.15 සිට රු.35 දක්වා) වැඩි වීම හේතුවෙන් සහ 2015 ජනවාරි මාසය තුළදී දේශීය විකුණුම් මිල පහළට සංශෝධනය කිරීම හේතුවෙන් පිළිවෙලින් පෙට්‍රල් ඔක්ටේන් 92 සහ ඔක්ටේන් 95 තුළින් රු. මිලියන 26,530 ක සහ රු. මිලියන 2,787 ක අලාභයක් සංස්ථාව විසින් දරා තිබුණි.

2015 වසර සඳහා බනිජතෙල් නිෂ්පාදන මත ලාභදායීත්වය (ලීටරයකට)

නිෂ්පාදන	විකුණුම් මිල ලීටරයකට	ගනුදෙනුකරුගේ මුදල විකුණුම් ආදායම ලීටරයකට	විකුණුම් පිරිවැය ලීටරයකට	දළ ලාභය ලීටරයකට	මුළු පිරිවැය ලීටරයකට	ශුද්ධ ලාභය/ (අලාභය) ලීටරයකට	පිරිවැයෙහි අන්තර්ගත සම්පූර්ණ බදු වටිනාකම ලීටරයකට **	සමස්ථ ශුද්ධ ලාභය/ (අලාභය) වසරට
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු. මිලියන
පෙට්ටල් 95	128.00	125.51	103.73	21.78	151.48	66.83	(25.97)	(2,787)
පෙට්ටල් 92	117.00	115.13	96.56	18.57	141.83	66.56	(26.70)	(26,530)
ඔටෝ ඩීසල්	95.00	93.68	71.37	22.31	90.52	16.35	3.17	5,647
සුපර් ඩීසල්	110.00	108.23	75.75	32.48	94.98	16.28	13.24	734
භූමිතෙල්	59.00	57.80	66.84	(9.04)	82.60	0.04	(24.80)	(3,860)*

* භූමිතෙල් සහනාධාරය වශයෙන් රු. මිලියන 3,860ක් භාණ්ඩාගාරයෙන් 2015 වර්ෂය තුළදී ලැබී ඇත.

සංස්ථාවේ සභාපති මේ සම්බන්ධයෙන් පහත පරිදි කරුණු දක්වා ඇත.

පිරිවැය ප්‍රතිරූපණය වන මිල ක්‍රමයක් හඳුන්වා දුන් පසු මෙම නිෂ්පාදනවලින් වන අලාභය ඉවත් කළ හැක.

(ආ)දුටු ගෑස් විකිණීම සම්බන්ධව පුද්ගලික ගෑස් සමාගමක් හා ලංකා බනිජ තෙල් සංස්ථාව අතර එළඹ තිබූ ගිවිසුම 2006 ඔක්තෝබර් 20 දින අවසන් වී තිබුණි. කෙසේ වුවද, සංස්ථාව එම ගිවිසුම අළුත් කිරීමකින් හෝ නව ගිවිසුමකට එළඹීමකින් තොරව අඛණ්ඩව අදාළ සමාගම වෙත දුටු ගෑස් සපයා තිබුණි. මීට අමතරව සංස්ථාව විසින් ගිවිසුමකට එළඹීමකින් තොරව වෙනත් පුද්ගලික සමාගමකටද දුටු ගෑස් සපයා තිබුණි. කෙසේ වෙතත් එල්පී ගෑස් සඳහා සිල්ලර ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කිරීමේ අරමුණින් ගෑස් ටොන් 60ක් පැය දහයක් තුළ, කිලෝ ග්‍රෑම් 13.5ක සිලින්ඩර්වලට පිරවිය හැකි එල්පී ගෑස් පිරවුම් උපකරණයක් (Mobile LPG Filling Plant) 2009 වර්ෂයේදී සංස්ථාව විසින් රු. මිලියන 24කට මිලදී ගෙන තිබුණි. එසේ වුවත්, මෙතෙක් සංස්ථාව විසින් වාණිජ කටයුතු ආරම්භ කර නොතිබුණු අතර එම වත්කම් අත්කරගත් දින සිටම නිශ්කාර්යව පැවතුණි.

සංස්ථාවේ සභාපති මේ සම්බන්ධයෙන් පහත පරිදි කරුණු දක්වා ඇත.

සියළුම උපායයන් ව්‍යාර්ත වීමෙන් පසු සංස්ථාව අවසානයේදී එල්පී ගෑස් සිල්ලර අලෙවි ව්‍යාපාරයට යොමු වීමට තීරණය කළ අතර ඒ අනුව මළකඩ කෑම නිසා සුළු අළුත්වැඩියා කිරීමට අවශ්‍ය බව හඳුනා ගත් මුල් සැපයුම්කරුට ලබා දීමට උත්සාහ කළේය. මෙම පියවර සංස්ථාව විසින් තදින් සැලකිල්ලට යොමු කර තිබේ. සංස්ථාව විසින් දැනටමත් මේ සම්බන්ධයෙන් උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ගෙන් කැමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීමේ ලිපි ලබා ගෙන ඇත.

4.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

(අ) ව්‍යවසාය සම්පත් සැලසුම් පද්ධතිය(ERP)

- (i) ලංකා බැංකුවේ ගබඩා පර්යන්ත සමාගම (CPSTL) විසින් හඳුන්වා දෙන ලද ව්‍යවසාය සම්පත් සැලසුම් පද්ධතිය (ERP) පිළිබඳව අදාළ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම් සම්බන්ධයෙන් සංස්ථාව, ලංකා බැංකුවේ ගබඩා පර්යන්ත සමාගම සහ ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම අතර ගිවිසුමක් හෝ අවබෝධතා ගිවිසුමක් නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. එසේම, මෙම පද්ධතිය විශේෂයෙන් ඉන්ධන තොග සමාලෝචනය කිරීමේ කටයුතු සඳහා ප්‍රමාණවත් ලෙස උපයෝජනය කර නොතිබුණි.
- (ii) ලෙජර් ගිණුම් සඳහා කළ ගැලපීම්වල විස්තර පැහැදිලිව දක්වා නොතිබූ අතර ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ලෙජර් ගිණුම් සඳහා කළ ගැලපීම් හඳුනා ගැනීම අපහසු විය.

(ආ) මාසික උපයෝගීතා ගාස්තු එකතු කිරීම

2013 ඔක්තෝබර් 29 දිනැති අංක 38/1140 දරන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය පරිදි, 2014 ජනවාරි 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි මාසික කුලිය (මාසික උපයෝගීතා ගාස්තු) සංස්ථාවට අයත් බෙදුම්කරුවන් මෙහෙයවන නියෝජිතයන් (CODO) සහ භාණ්ඩාගාරයට අයත් බෙදුම්කරුවන් මෙහෙයවන නියෝජිතයන්ගෙන් අය කර ගැනීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය අනුමත කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් 2016 ජූනි 30 දින වන විටත් විශේෂ බෙදුම්කරු ගිවිසුම් පිළියෙල කර ගැනීම ප්‍රමාද වීම නිසා මෙම පරිපාටිය ආරම්භ කිරීමට සංස්ථාවට නොහැකි වී තිබුණි. තවද CODO බෙදුම්කරුවන් 248 දෙනෙකුගෙන් මාසික උපයෝගීතා කුලී ලෙස බෙදුම්කරුවන් 12 දෙනෙකුගෙන් පමණක් රු.මිලියන 23 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී අය කර ගෙන තිබුණි

(ඇ) බැංකු අංශයෙන් ණය ලබා ගැනීම් ඉහළ දැමීම

සංස්ථාව විසින් බණිජ තෙල් බිල්පත් පියවීම සඳහා බැංකු වලින් ලබා ගෙන තිබූ ණය ප්‍රමාණය වැඩි වී තිබූ අතර එය සංස්ථාවේ අලාභය වැඩි වීමට හා සෘණ ශුද්ධ වත්කම් තත්ත්වය තව දුරටත් බාදනය වීමටද හේතු වී තිබුණි. ඒ අනුව සංස්ථාව අඛණ්ඩව පසුගිය අනුයාත වර්ෂ කිහිපයක් තුළ සැලකිය යුතු වටිනාකමකින් ණය ගැනීම් නිසා පහත දැක්වෙන පරිදි අධික මූල්‍ය පිරිවැයක් සංස්ථාවට දැරීමට සිදු වී තිබුණි.

වර්ෂය	දෙසැම්බර් 31 දිනට ණය සහ ගැනීම්වල ශේෂය	වර්ෂය තුළ මූල්‍ය පිරිවැය කරන ලද ගැනීම්	මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ලද ලාභය
	රු. බිලියන	රු. බිලියන	රු. බිලියන
2015	267.926	356.57	(21.74)
2014	249.139	376.61	1.13
2013	228.758	406.85	(7.89)
2012	213.161	399.52	(97.18)
2011	150.622	310.06	(94.36)
2010	46.626	168.02	(26.92)

(ඉ) තෙල් ප්‍රවාහන නල මාර්ග ජාලය

කොළඹ වරාය සිට කොළොන්නාව බණිජතෙල් ගබඩා පර්යන්තය දක්වා පෙට්‍රල්, ඩීසල්, භූමිතෙල් සහ දැවිතෙල් වැනි බණිජ තෙල් නිෂ්පාදිත ප්‍රවාහනය කිරීමට දශක කිහිපයකට පෙර ස්ථාපනය කරන ලද නල මාර්ග අළුත්වැඩියා කළයුතු තත්ත්වයේ පවතින අතර ඉන් නල මාර්ග කිහිපයක් අළුත්වැඩියා කිරීමට නොහැකි තත්ත්වයට දිරාපත්වීම හේතුවෙන් දැනටමත් අත්හැර දමා තිබුණි. බනිජ තෙල් නිෂ්පාදනවල ජාතික අවශ්‍යතාවයෙන් විශාල ප්‍රමාණයක් මෙම දිරාපත් වූ නල මාර්ග තුළින් කොළොන්නාව ඉන්ධන ගබඩා පර්යන්තයට ගෙන යන බැවින් මෙම නල මාර්ග අළුත්වැඩියා කිරීම හා නවීකරණය කිරීම වහා කළ යුතු අවශ්‍යතාවයක් වී ඇත. එම අබලන් වූ නල මාර්ග තුළින් ආනයනික පිරිපහදු කළ බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන ප්‍රවාහනය කිරීම නිසා උග්‍ර ඉන්ධන අර්බුදයක් සමඟ මුළු රටම අකර්මන්‍ය වීමේ අවදානම විගණනයේදී බැහැර කළ නොහැක.

මේ සම්බන්ධව සංස්ථාවේ සභාපතිවරයා පහත පරිදි අදහස් දක්වා ඇත.

“පිළිවෙලින් විෂ්කම්භය අඟල් 18 හා අඟල් 14 සහිත මාරුකිරීමේ නල 02 ක් ඉදිකිරීමට ටෙන්ඩර් කැඳවීමට පියවර ගෙන ඇත. මෙම නල ඩොල්පින් ටැංකර් බර්න්(DTB) සිට ආරම්භ කර (නව ලෝඩින් ආරම්භ දෙකක් සහිත) ලංකා බණිජ තෙල් නොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ (CPSTL) කොළොන්නාව තෙල් ස්ථාපනයෙන් අවසන් වේ. මීට අමතරව, මේ වන විට අලුත්වැඩියා කරමින් පවතින අඟල් 12 නලයද, Horizontal Drillings අවශ්‍යකරන කොටස් සිදුකර සම්පූර්ණ කරයි.”

මුතුරාජවෙල පර්යන්තයේ සිට කි.මී. 7.2ක් හා මුහුදු වෙරළේ සිට කි.මී. 6ක් පමණ දුරින් මුහුදු මැද පිහිටුවා ඇති සිංගල් පොයින්ට් බෝයි මූරින් පහසුකම මාර්ගයෙන් මුතුරාජවෙල ස්ථාපනයට සැපයීම් සිදු කෙරෙන අතර, මුහුදු රළ තත්ත්වය ඉතා දැඩිවන අවස්ථාවලදී හෝ අදාළ පහසුකම පිළිබඳ තඩත්තු කටයුතු සිදුවන අවස්ථාවලදී වෙනත් විකල්ප සැපයුම් මාර්ගයක් නොවීය. නිෂ්පාදිත අන්තර් පර්යන්ත මාරු කිරීම සඳහා මුතුරාජවෙල පර්යන්තය හා කොළොන්නාව ස්ථාපනය අතර සම්බන්ධකමක් නොවීම හේතුවෙන් එම පර්යන්ත දෙකෙහිම ප්‍රශස්ථ උපයෝජනයට බාධා මතු වී තිබුණි.

“රට හරහා නල මාර්ග ව්‍යාපෘතිය” ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය 2012 සැප්තැම්බර් 13 දින ලබා දී තිබුණද, එම ව්‍යාපෘතිය 2015 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි. කොළඹ වරායේ සිට කොළොන්නාව පර්යන්තය දක්වා දිවෙන රට හරහා නල මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ වර්තමාන තත්ත්වය පහත දැක්වේ.

නලයේ ප්‍රමාණය (අඟල්)	නිෂ්පාදනය	වත්මන් තත්ත්වය
10	ඩීසල්	ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයේ පවතී.
10	අනෙකුත් පිරිපහදු කළ ඉන්ධන (Other White Oil)	අක්‍රියව පවතී
10	නැප්තා	අක්‍රියව පවතී
12	නැප්තා	අක්‍රියව පවතී. CPSTL ආයතනය විසින් ප්‍රතිස්ථාපනය කරමින් පවතී. (කිලෝ මීටර් දෙකක දුර ප්‍රමාණයක් දැනටමත් නිම කර ඇත)
14	දැවිතෙල්	ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයේ පවතී.

(ඊ) ත්‍රිකුණාමලයේ තෙල් ගබඩා ටැංකි සංකීර්ණය

සණ මීටර 12,500(මෙට්‍රික් ටොන් 10,000) ධාරිතාවයෙන් යුත් තෙල් ටැංකි 100කින් සහ වෙනත් පහසුකම්ද ඇතුළත්ව 1930 දී මෙය ඉදිකර ඇත. වපසරියෙන් හෙක්ටයාර් 358.553ක් වන අතර තෙල් ටැංකි සංකීර්ණය ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් බ්‍රිතාන්‍යය රජයේ නාවික කොමසාරිස්වරුන්ට වසර 999ක බද්දකට නිදහසට පෙර ලබා දී තිබුණි. 1961 දී ශ්‍රී ලංකා රජයේ ඉල්ලීම මත ලංකා බනිජ නීතිගත තෙල් සංස්ථාව විසින් ස්ටර්ලින් පවුම් 250,000ක් වාරික තුනකින් ගෙවීමෙන් අනතුරුව ඉඩම, ටැංකි සංකීර්ණය, ගොඩනැගිලි සහ අනෙකුත් පහසුකම් පිළිබඳ හිමිකම 1964 අප්‍රේල් 01 දින සිට පවරා ගන්නා ලදී. නමුත් ඉහත ඉඩම සඳහා නීතිමය ලියවිල්ලක් රජයෙන් ලබා ගෙන නොතිබුණි.

2003 දී ශ්‍රී ලංකා රජය ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම සහ සංස්ථාව සමඟ ගිවිසුමට එළඹ තිබූ අතර, ගබඩා පහසුකම් සහ ඉඩම වර්ෂ 35 ක කාල පරිච්ඡේදයකට ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගමට බදු දීමට සංස්ථාව එකඟ වී තිබුණි. එසේම, එම ගිවිසුමට එළඹී දින සිට මාස 06ක් ඇතුළත කල්බදු ගිවිසුම ක්‍රියාත්මක කළ යුතුව තිබුණි. කෙසේ වුවද, සංස්ථාව මෙතෙක් කිසිදු කල්බදු ගිවිසුමකට එළඹ නොතිබූ අතර, මෙම ගබඩා පහසුකම් භාවිතා කිරීම වෙනුවෙන් කිසිදු කල්බදු කුලියක් අදාළ සමාගමෙන් අය කරගෙන නොතිබුණි.

1942 වර්ෂයේදී යුද්ධය හේතුවෙන් එක් තෙල් ටැංකියක් සම්පූර්ණයෙන් විනාශ වී තිබුණි. දැනට පවතින 99 ක් වූ මුළුතෙල් ගබඩා ටැංකි අතුරින් ටැංකි 14 ක් ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම විසින් භාවිතා කරනු ලබන අතර ඉතිරි ටැංකි 85 අතහැර දමා තිබුණි. 2015 මාර්තු මාසයේදී ඉන්දිය අග්‍රාමාත්‍යවරයාගේ ශ්‍රී ලංකා සංචාරය අතරතුර ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම හා ලංකා බණිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව එකතු වී වින වරායේ ඇති ටැංකි සංවර්ධනය කිරීමට එකඟ වී තිබුණි. අනතුරුව 2015 අප්‍රේල් 29 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ඒකාබද්ධ කාර්ය සාධක බලකායක් ස්ථාපනය කරන ලද අතර එය සාමාජිකයින් 10 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වන අතර (ඉන්දියානු සාමාජිකයින් 4ක් සහ ලංකාවෙන් සාමාජිකයින් 6ක්) සභාපති වශයෙන් විදුලිබල හා බලශක්ති අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්ද පත්කර ඇත.

(උ) සංස්ථාව සහ ලංකා බණිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම අතර සේවා ගිවිසුම

සංස්ථාව සහ ලංකා බණිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම අතර සේවා ගිවිසුම ඇති කර ගත් සේවා ගිවිසුමක් නොතිබූ අතර එම නිසා එකිනෙක ආයතන විසින් සපයන සේවාවන් සම්බන්ධයෙන් විධිමත් එකඟතාවයක් පැහැදිලිව නිෂ්චය කර නොතිබුණි. තවද ලංකා බණිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම විසින් සපයනු ලබන බනිජ තෙල් නිෂ්පාදනවල තිබිය යුතු ප්‍රමාණය හා ගුණත්වය සහතික කිරීම සඳහා කාර්යසාධන දර්ශකයන් ඇතුළුව අධීක්ෂණ ප්‍රතිපත්ති සහ කාර්ය පටිපාටි සංස්ථාව විසින් නිර්මාණය කර ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

(ඌ) තොග සමාලෝචන කමිටුව

සංස්ථාව, ලංකා බනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම, ජේසීට් ඔයිල් බැංකුව, ලංකා ඉන්දියානු ඔයිල් සමාගම සහ ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලයේ සාමාජිකයින් සහ රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ නිලධාරියෙකුගෙන් තොග සමාලෝචන කමිටුව සමන්විත වූ අතර එහි රැස්වීම් සෑම සතියකම පවත්වා තිබුණි. කෙසේ වෙතත් තොග මට්ටම් එනම් යලි ඇණවුම් මට්ටම, උපරිම මට්ටම, අවම මට්ටම , යලි ඇණවුම් ප්‍රමාණය ආදිය සම්බන්ධයෙන් වාර්තා සංස්ථාව විසින් පවත්වා නොතිබුණි. ලංකා බනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන තොග පවත්වා ගැනීමේ වාර්තාව පදනම් කර ගෙන පමණක් බනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත ඇණවුම් කළ යුතු ප්‍රමාණය තීරණය කර තිබූ අතර බනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත තොග පවත්වා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වෙනත් කිසිදු වාර්තාවක් සංස්ථාවේ තොග සමාලෝචන කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත් SAP පද්ධතිය හඳුන්වා දුන් දින සිට තොග ආශ්‍රිත වාර්තා උපුටා ගැනීමට හා ඉදිරිපත් කිරීමට සංස්ථාවට නොහැකි වී තිබුණි.

(ඵ) මුතුරාජවෙල පර්යන්තය උපයෝජනය කිරීම

බනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත නිකුත් කිරීමේදී මුතුරාජවෙල පර්යන්තය අවම මට්ටමකින් භාවිතා කර තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව කරන ලද ආයෝජනයෙන් පහත සඳහන් ප්‍රතිලාභ සංස්ථාව අත්කර ගෙන නොතිබුණි.

- වරාය ගාස්තු ඉතිරි කර ගැනීම
- නැව් තබා ගැනීමේ කාලය අවම කර ගැනීම
- නැව් ප්‍රමාද ගාස්තු අඩු කර ගැනීම
- බෙදා හැරීමේ පිරිවැය අවම කර ගැනීම
- මානව සම්පත් පිරිවැය අවම කර ගැනීම
- නල මාර්ග මගින් ඉන්ධන මුදා හැරීමේ බෙදා හැරීමේ පිරිවැය ඉතිරි කර ගැනීම
- බඩුසර් මගින් ඉන්ධන ප්‍රවාහනයේ අවහිරතා අඩු කර ගැනීම

(ඒ) ධීවර ඉන්ධන සහනාධාර වැඩසටහන

ඉන්ධන මිල සංශෝධනය කිරීම තුළින් ධීවර කර්මාන්තයට වූ අහිතකර බලපෑම අවම කිරීමේ අරමුණින් රජය විසින් 2012 මාර්තු සිට ධීවර යාත්‍රා හිමියන්ට ඉන්ධන සහනාධාර ලබාදීමේ වැඩසටහනක්, ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ සහයෝගීතාවයෙන් ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි. ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඉන්ධන සහනාධාර කුපන්පත් ධීවර යාත්‍රා හිමියන් අතර බෙදාහැර තිබූ අතර, එය 2013 සැප්තැම්බර් සිට නවත්වා තිබුණි. ධීවර කුපන් සඳහා ඉන්ධන නිකුත් කිරීමට සංස්ථාව විසින් බෙදාහරින්නන් තෝරාගෙන තිබූ අතර ඒ අනුව, යාත්‍රා හිමියන් විසින් එම කුපන්පත් ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ තෝරාගත් ප්‍රාදේශීය බෙදුම්කරුවන් වෙත ඉදිරිපත් කර ඉන්ධන ලබාගෙන තිබුණි. බෙදුම්කරුවන් විසින් සංස්ථාව වෙත එම කුපන්පත් ඉදිරිපත් කිරීමෙන් අනතුරුව සංස්ථාව විසින් අදාල වටිනාකම බෙදුම්කරුවන්ට පියවීම සිදුකර තිබුණි. ඒ අනුව, සංස්ථාව විසින් දරන ලද වටිනාකම ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ප්‍රතිපූර්ණය කරගෙන තිබුණි. පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- i. විගණනයට ලැබී ඇති තොරතුරු වලට අනුව ධීවර කුපන් වැඩසටහන යටතේ 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංස්ථාව විසින් බෙදුම්කරුවන් වෙත ගෙවා තිබූ වටිනාකම රු. 4,371,312,889 ක් විය. කෙසේ වුවත් වාරික තුනක් යටතේ සංස්ථාව විසින් මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් රු. 4,549,775,000 ක් ප්‍රතිපූර්ණය කරගෙන තිබුණි.

සංස්ථාව විසින් රු. 178,462,111 ක් වැඩිපුර ප්‍රතිපූර්ණය කරගෙන තිබූ නමුත් එය 2016 ජූලි 31 දින වන විටත් මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත පියවා නොතිබුණි.

- ii. සංස්ථාවේ ධීවර සහනාධාර ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධයෙන් පහත දුර්වලතා නිරීක්ෂණය විය
 - ධීවර කුපන්පත් සඳහා ලබා ගත යුතු ඉන්ධන ප්‍රමාණය ධීවර යාත්‍රා හිමියන් විසින් ලබා ගෙන නොතිබූ අතර ඒ වෙනුවට ඔවුන් විසින් සහනාධාර කුපන්පතේ මුහුණත වටිනාකමට සමාන ඉන්ධන ප්‍රමාණයක් පමණක් ලබාගෙන තිබුණි.

- ධීවර යාත්‍රා හිමියන් විසින් තෙල් ලබාගැනීම වෙනුවට ඉන්ධන කුපන්පත් වට්ටම් කර බෙදුම්කරුවන් වෙතින් මුදල් ලබාගෙන තිබුණි. බෙදුම්කරුවන් විසින් එම කුපන්පත් සංස්ථාව වෙත ඉදිරිපත් කර කුපන්පත්වල සම්පූර්ණ වටිනාකම ප්‍රතිපූර්ණය කර තිබුණි.
- ප්‍රතිපූර්ණය කළයුතු මුදලට වඩා වැඩිපුර බෙදුම්කරුවන්ගේ ගිණුම් වලට මුදල් බැර කර තිබූ අවස්ථා තිබුණි. නියැදි පරීක්ෂාවට අනුව 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රතිපූර්ණය කළයුතු මුදලට වඩා වැඩිපුර රු. 9,759,350 ක් බෙදුම්කරුවන්ගේ ගිණුම් වලට බැරකර තිබුණි. සංස්ථාවේ සභාපතිවරයාගේ අදහස් දැක්වීමට අනුව මේවායින් කොටසක් පසුව අයකරගෙන තිබුණි.
- සමහර අවස්ථාවල ධීවර කුපන්පත් ලබාගැනීමකින් තොරව බෙදුම්කරුවන්ගේ ගිණුම් වලට මුදල් බැරකර තිබුණු අතර පසුව ඒ සඳහා හිලවු කිරීමට කුපන්පත් ඉදිරිපත් කර තිබුණි. එවැනි අවස්ථාවක් නම්, සංස්ථාව විසින් රු. 24,310,000 ක වටිනාකමක් බෙදුම්කරුවන්ගේ ගිණුම්වලට බැරකර මාස 01 සිට මාස 12 දක්වා කාලයක් තුළ පර්නල් සටහන් මගින් නිවැරදි කර හෝ පසුව ලැබෙන කුපන්පත් වලින් හිලවී කරගෙන තිබුණි.

iii. ධීවර කුපන්පත් වලට තෙල් බෙදාහැරීම සඳහා නුසුදුසු බෙදුම්කරුවන් තෝරාගෙන තිබූ අවස්ථා නිරීක්ෂණය විය. උදාහරණ ලෙස, මාතර වෙරළ සිට කි.මී. 24 ක් දුරින් හක්මන ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇති ඉන්ධන පිරවුම්හලක් ධීවර කුපන් පත් සඳහා තෙල් බෙදාහැරීමට තෝරාගෙන තිබුණි.

iv. ධීවර යාත්‍රා හිමියන්ට සත්‍ය වශයෙන් නිකුත් කරන ලද සහනාධාර කුපන්පත් වටිනාකම හා බෙදුම්කරුවන් විසින් සංස්ථාව වෙත මුදල් ලබාගැනීම සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද කුපන්පත් වටිනාකම අතර වෙනස රු. 81,886,701 ක් විය.

v. බෙදුම්කරුවෙකු වෙත පියවන ලද ඉන්ධන බිල්පත් වටිනාකම් පිළිබඳව සිදුකළ පරීක්ෂණයකදී පහත අඩුපාඩු නිරීක්ෂණය විය.

- සංස්ථාව විසින් 2012 මාර්තු සිට 2013 සැප්තැම්බර් දක්වා කාලය අතරතුර මෙම බෙදුම්කරු වෙත ඉන්ධන සහනාධාර කුපන්පත් වෙනුවෙන් ආසන්න වශයෙන් රු. මිලියන 321 ක් ගෙවා තිබූ නමුත් එම වටිනාකම සඳහා ලබාගතයුතු ඉන්ධන ප්‍රමාණයක් අදාළ කාලය තුළ මොහු සංස්ථාවෙන් ලබාගෙන නොතිබුණි.
- ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ ධීවර කුපන් ක්‍රමවේදය අනුව, බෙදුම්කරුවන්ට වෙනත් දිස්ත්‍රික්කයක ධීවර යාත්‍රා හිමියන්ට තෙල් නිකුත් කිරීමට නොහැකි විය. එසේ වුවත් ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටුවා තිබූ ඉහත බෙදුම්කරුගේ පිරවුම්හල, ඔහු විසින් මුලතිවු හා යාපනය දිස්ත්‍රික්කවල ධීවර යාත්‍රා හිමියන්ගේ ධීවර කුපන්පත් වට්ටම් මුදලකට ලබාගෙන (තෙල් නිකුත් නොකර), මුදල් ලබාගැනීම සඳහා සංස්ථාව වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණි. ඒ අනුව රු. 17,508,875 ක වටිනාකමකින් යුතු ධීවර කුපන්පත් මුදල් ලබාගැනීම සඳහා සංස්ථාව වෙත ඉදිරිපත් කර තිබූ නමුත් සංස්ථාව විසින් එම මුදල් පියවා නොතිබුණි. තවද 2016 ජූනි 30 දින වන විට රු. 6,281,250 ක් වටිනාකමැති කුපන්පත් සංස්ථාව භාර නොගැනීම නිසා බෙදුම්කරු භාරයේ රඳවාගෙන තිබුණි.
- මේ සම්බන්ධව සිදුකරන ලද අභ්‍යන්තර විගණන විමර්ශනයට අනුව, මෙම බෙදුම්කරු විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද රු. 2,658,015 ක් වටිනාකමැති ව්‍යාජ කුපන්පත් වෙනුවෙන් සංස්ථාව විසින් මුදල් ගෙවා තිබුණි. කෙසේ නමුත් සංස්ථාව විසින් මෙයට වගකිවයුතු නිලධාරීන් සම්බන්ධව කිසිදු විමර්ෂණයක් ආරම්භ කර නොතිබුණි.

(ඔ) තාර ව්‍යාපාරය

2004 ජනවාරි දක්වා රටේ තාර ව්‍යාපාරය සංස්ථාව විසින් තනිවම කර ගෙන ගිය අතර 2004 ජනවාරි 21 දින සිට තාර ආනයනය හා විකිණීම සඳහා ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම (LIOC) වෙත අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. එසේම 2011 නොවැම්බර් 16 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අනුව, බනිජ් තෙල් කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය විසින් සංස්ථාවෙන් විරුද්ධතාවයක් නොමැති බවට ලිපියක් ලබා ගෙන රටට තාර ආනයනය කිරීම සඳහා මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට අවසර ලබාදී තිබුණි. මේ අනුව, වරාය හා මහා මාර්ග අමාත්‍යාංශයේ නිර්දේශයන් යටතේ වෙනත් පෞද්ගලික සමාගම් 15කට ඔවුන්ගේ හඳුනාගත් ව්‍යාපෘති සඳහා තාර ආනයනයට අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි.

පසුගිය කාල පරිච්ඡේදය තුළ සංස්ථාව විසින් 60/70 කාණ්ඩය හා 80/100 කාණ්ඩය යන වර්ග දෙක ප්‍රධාන වශයෙන් ආනයනය කර අලෙවිය සිදු කරන ලදී. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සංස්ථාවේ තාර ව්‍යාපාරය පිළිබඳ සිදු කළ විගණන පරීක්ෂණයේදී පහත අඩුපාඩු නිරීක්ෂණය විය.

- i. 2014 වර්ෂයේ අවසාන කාර්තුවේදී සංස්ථාව විසින් 60/70 කාණ්ඩයේ තාර බැරල් 140,123ක් ආනයනය සඳහා ඉල්ලුම් කරන ලද අතර 2015 වර්ෂය තුළදී එම තොග ලැබී තිබුණි. ඒ අනුව තාර බැරල් 28,015 කින් හෝ සියයට 25 කින් ආනයනය ප්‍රමාණය පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ඉහළ ගොස් තිබුණි. එසේම පසුගිය වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී තාර බැරල් 80,258 කින් හෝ සියයට 67 කින් එම නිෂ්පාදනයේ අලෙවිය පහළ ගොස් තිබුණි. මේ හේතුවෙන් එම නිෂ්පාදනයේ අවසාන තොගය තාර බැරල් 101,195 කින් හෝ සියයට 336 කින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ඉහළ ගොස් තිබුණි.
- ii. සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා රටේ තාර අවශ්‍යතාවය සහ මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ආනයනය කළ තාර ප්‍රමාණය සම්බන්ධ තොරතුරු සංස්ථාව විසින් හෝ අමාත්‍යාංශය විසින් පවත්වාගෙන නොතිබුණි. එම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ආනයනය කළ යුතු තාර අවශ්‍යතාවය විධිමත්ව පුරෝකථනය කිරීමට සංස්ථාවට නොහැකි වී තිබුණි.
- iii. සංස්ථාව විධිමත් තොග පාලන ක්‍රම නිර්මාණය කර ක්‍රියාත්මක කර නොතිබූ අතර ඒ අනුව තොගවල යළි ඇණවුම් මට්ටම, යළි ඇණවුම් ප්‍රමාණය, අවම මට්ටම සහ උපරිම මට්ටම තාර සඳහා පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි. ඒ හේතුවෙන් තොග හානිවීම් සහ අවිධිමත් තොග පාලනයන් නිසා අඩු මිලට තාර විකිණීමෙන් අලාභයන් දැරීම නිරීක්ෂණය විය.
- iv. විගණනය සඳහා තාර සම්බන්ධයෙන් ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් ඉදිරිපත් නොවූ අතර එවැනි සැලසුමක් 2015 හෝ 2016 වර්ෂ සඳහා සකස් කරනු ලැබූ ක්‍රියාකාරී සැලසුමෙහිද ඇතුළත් කර නොතිබුණි.
- v. 2014 දෙසැම්බර් සිට 2015 සැප්තැම්බර් දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ 60/70 බාණ්ඩයේ වටිනාකම එ.ජ.ඩො 13,350,480ක් වූ තාර බැරල් 147,180ක් ලැබී තිබූ අතර එයින් තාර බැරල් 129,802ක (මෙට්‍රික් ටොන් 23,364) තොගයක් 2015 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට ඉතිරිව තිබුණි. කෙසේ වෙතත් වෙළඳපොළේ තාර මිල පහළ යාමත් සමඟ තාර තොගය ලාභ ආන්තිකයකට විකිණීමට නොහැකි වූ අතර එම නිසා 2016 ජනවාරි 22 සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි රු. 6,480 කින් මිල අඩු කරන තෙක් එම තොගය සෙමින් වලනය වන අයිතම ලෙස පැවතුණි. 2016 පෙබරවාරි 01 සිට ජූලි 31 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ තාර බැරල් 88,833ක් සංස්ථාව විසින් බැරලයක් රු.3,504.60ක් බැගින් පාඩු පිට අලෙවි කර තිබුණි. ඒ අනුව එම කාලපරිච්ඡේදය තුළ සංස්ථාව විසින් රු.මිලියන 311.3ක ඇස්තමේන්තු අලාභයක් දරා තිබුණි.
- vi. 2014 වර්ෂයේ රු.මිලියන 485.90 ක පිරිවැයක් යටතේ මිලදී ගෙන තිබූ හා 2015 සැප්තැම්බර් මස දක්වා ලැබී තිබූ 60/70 බාණ්ඩයේ තාර බැරල් 36,679 ක් 2016 ජූලි 31 දින අවසන් තොගයට ඇතුළත්ව තිබුණි. ඒ අනුව සංස්ථාවේ ප්‍රධාන අරමුණු ළඟා කර ගැනීමට අවශ්‍ය වන ව්‍යාපාර කටයුත්තක් නොවන තාර ව්‍යාපාරයට මෙවැනි විශාල මුදලක් ආයෝජනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් විගණනයේදී ප්‍රශ්න ගත විය.

vii. තොග මට්ටම් පවත්වා ගැනීම සඳහා විධිමත් සැලැස්මක් විකුණුම් ඉලක්ක, පාරිභෝගික ඉල්ලුම හා වෙළඳපොළ කොටස පිළිබඳ තොරතුරු ආදිය නොමැතිව තිබියදී සංස්ථාව විසින් 60/70 කාණ්ඩයේ තාර වටිනාකම එ.ජ. ඩො 2,360,000 ක (ආසන්න වශයෙන් රු. මිලියන. 344.10) පිරිවැය වූ තාර බැරල් 55,556ක් (මෙට්‍රික් ටොන් 10,000) සංස්ථාව විසින් 2016 මාර්තු 15 දින මිලදී ගෙන තිබූ අතර ඒවා 2016 ජූලි 31 දින වන විටත් තොගයේ පැවතුණි.

(ඕ) දඩ මුදල් ගෙවීම

සංස්ථාව විසින් 2014 ජූනි 20 දින නැව් තෙල් මෙහෙයුම් කටයුතු ආරම්භ කිරීම උදෙසා මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ප්‍රතිපූරණය කර ගැනීමේ පදනම යටතේ 2002 වසරේ සිට ගෙවිය යුතු ශේෂයක්ව පැවති රු.57,736,913ක් රේගු දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවා තිබුණි. කෙසේ වෙතත් රේගු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම ගෙවීම දඩ මුදලක් ලෙස හඳුනා ගෙන තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කරන ලදී.

- i. සංස්ථාව විසින් ගෙවූ වටිනාකම 2016 ජූලි 31 දින තෙක් මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ප්‍රතිපූරණය කර නොමැත.
- ii. 2016 ජූලි 31 දින තෙක් එම පහසුකම භාවිතා කර ගෙන නැව් තෙල් ව්‍යාපාර කටයුතු ආරම්භ කර නොතිබුණි.
- iii. ලැබී ඇති තොරතුරු වලට අනුව මෙම ගෙවීමෙන් සියයට 50 ක් හෝ රු.28,868,456 ක් රේගු නිලධාරීන් අතර බෙදා දී තිබූ අතර තවත් සියයට 20 ක් හෝ රු.11,547,383 ක් රේගු නිලධාරීන්ගේ සුභසාධක අරමුදලට වෙත බැර කර තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.
- iv. රාජ්‍ය ආයතන අතර මෙවැනි ආකාරයේ ගනුදෙනු හිලව් කර ගැනීමට අවස්ථාව පැවතියත් රේගු ආඥා පනතේ 154 හා 165 වගන්ති වලට අනුව සංස්ථාව විසින් මේ වෙනුවෙන් කිසිදු අභියාචනාවක් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

(ආ) ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සමඟ ගිවිසුම

වර්ෂ කිහිපයක සිට සංස්ථාව විසින් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට ඉන්ධන විකුණුවද එකී පාර්ශවයන්ට මෙහෙයුම් කටයුතු පහසු කිරීම සහතිකවීම පිණිස දෙපාර්ශවය අතර විධිමත් ගිවිසුමක් හෝ අවබෝධතා ලියවිල්ලක් නොතිබුණි.

4.3 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

(අ) පිරිපහදුවේ ක්‍රියාකාරීත්වය

1969 වර්ෂයේදී ස්ථාපිත, වර්ෂ 45 ක් පැරණි වූ මෙම පිරිපහදුවෙන් රටේ වැඩිවන බණිජතෙල් නිෂ්පාදිත අවශ්‍යතාවය සැපයීමට නොහැකි වී ඇති අතර, ඉතා අඩු පිරිවැයකට ඉන්ධන නිපදවීම සඳහා පහසුකම් ඇති සහ එමගින් පිරිපහදු මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමව උපරිම කිරීමට හැකිවන වෙනත් නවීන ලෝකයේ උසස් තාක්ෂණයන් සහිතව පහළ නිෂ්පාදන තුලින් පෙට්‍රල්, ඩීසල් වැනි ඉහළ වටිනාකම් ඇති නිෂ්පාදන ලබා ගැනීමට හැකි වන පරිදි මෙහෙයුම් කෙරෙන පිරිපහදු සමඟ සැසඳීමේ දී මෙම පිරිපහදුව ඉතා අඩු කාර්යක්ෂමතාවයකින් මෙහෙයුම් සිදු කෙරේ. කෙසේ වුවද, පිරිවැය ඵලදායීතා ආකාරයෙන් බණිජතෙල් නිෂ්පාදිත වෙළඳපොළට සැපයීම තහවුරු කර ගැනීම සඳහා යෝජිත සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදුව පුළුල් කිරීම හා නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (SOREM) ක්‍රියාත්මක කිරීමට සංස්ථාවට මෙතෙක් නොහැකි වී ඇත. මෙම අරමුණ සඳහා මූලික ශක්‍යතා අධ්‍යයනය අවසන් වී ඇති අතර අවශ්‍ය ඉඩම් ප්‍රමාණය (අක්කර 35) අත්පත් කර ගෙන ඇති නමුත් මෙම ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය ශක්තියක් නොමැති වීම හේතුවෙන් සංස්ථාවට මෙම ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට නොහැකි වී ඇත. පිළි ගෙවුම් කාලය වසර අටකට සහ පිරිවැය එ.ජ.ඩො බිලියන 2.1 කට ඇස්තමේන්තු කර ඇති මෙම ව්‍යාපෘතියේ ශුද්ධ වර්තමාන අගය එ.ජ.ඩො මිලියන 1,535 ක් විය

හැක. තවද, සංස්ථාව මෙම ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් වියදම් වශයෙන් දරන ලද 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට දේපළ පිරිසත හා උපකරණ යටතේ ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘතිවල නොනිම් වැඩ වශයෙන් දක්වා ඇති රු. මිලියන 837ක මුදල අනාර්ථික ගනුදෙනුවක් ලෙස නිරීක්ෂණය විය.

ලැබී ඇති තොරතුරු අනුව SPBM නලයේ වූ බිද වැටීමක් නිසා බොර තෙල්වල ඇති වූ හිඟයක් හේතුවෙන් 2014 වර්ෂය තුළදී එක් වරක් මාසයක කාලයක් සඳහා පිරිපහදුව වසා දමා තිබූ අතර ආසන්න වශයෙන් මාසය කාලයක් ප්‍රතිසංස්කරණ දෙකක් නිසා අඩු නිමැවුම් තත්ත්වයක් 2014 වර්ෂයේදී පැවතුණි. එම නිසා ලාභදායීත්වය හා මෙහෙයුම් නම්‍යශීලීත්වය වැඩි කරමින් පැරණි උපකරණවල බිදවැටීම් මඟ හැරීමට සහ අඛණ්ඩ ප්‍රතිසංස්කරණ මඟහැරීමට කඩිනම් තාක්ෂණික නවීකරණයක් පිරිපහදුවට අවශ්‍ය බව පෙන්වුම් කර තිබුණි.

(ආ) පාරිභෝගිකයන් වෙත තොග ඉන්ධන විකුණුම්

සංස්ථාව විසින් පාරිභෝගිකයන් වෙත සිදු කරන තොග ඉන්ධන විකුණුම් පරීක්ෂාවේදී පහත ඌණතාවයන් නිරීක්ෂණය විය.

- i. ලැබී ඇති තොරතුරුවලට අනුව, බෙදුම්කරු වෙත නිවැරදි ඉන්ධන තොග නොලැබීම, නිසි වෙලාවට ඉන්ධන තොග බෙදුම්පොල වෙත ලගා නොවීම හා ඉන්ධන තොග අනෙකුත් බාල නිෂ්පාදන සමග කළවම් වීම ආදී කරුණු හේතුවෙන් නිරතුරුවම ලැබුණ පැමිණිලි අවම කර ගැනීම සඳහා බෙදුම්කරු සතු ටැංකි රථ මගින් තම පිරවුම්හල වෙත ඉන්ධන ප්‍රවාහනය කර ගැනීමට අනුමැතිය 1996 වර්ෂයේ සංස්ථාව විසින් බෙදුම්කරුවන් වෙත ලබා දී තිබුණි.
- ii. තවද , 2008 ජුනි 23 දිනැති අංක 43/1073 දරන අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල වාර්තාව සහ 2008 අගෝස්තු 29 අංක 898 දරණ සංස්ථාවේ අභ්‍යන්තර චක්‍රලේඛ අනුව එම ක්‍රියාවලිය 2008 වර්ෂයේ සංශෝධනය කර තිබුණි. ඒ අනුව බෙදුම්කරුවන් වෙත පහත නියමයන් හා කොන්දේසි වලට අනුව පාරිභෝගිකයන් වෙත ඉන්ධන ප්‍රවාහනය සඳහා අනුමැතිය ලබා දී ඇත.
 - පාරිභෝගිකයන් වෙත කෙලින්ම ඉන්ධන බෙදා හැරීම.
 - බෙදුම්කරුවන්ගේ නමින්ම ඉන්වොයිස් පත් පිළියෙල කිරීම.
 - සියයට 2.5 වට්ටමක් ලබා ගත හැකි නමුත් ප්‍රවාහන ගාස්තු සඳහා හිමිකම් නොමැත.
 - එම ඉන්ධන අලෙවිය බෙදුම්කරුගේ තොග අලෙවිය ලෙස සැලකීම.
 - ඩීසල් පමණක් ආසන්නම තොග ගබඩාවෙන්, කොළොන්නාව නිමාවෙන්, සපුගස්කන්ද හෝ මුතුරාජවෙල පර්යන්තයන්ගෙන් ලබා ගැනීමට හැකිවීම.
 - පිරවුම හල් වෙත ඉන්ධන ප්‍රවාහනය කිරීමට තම ටැංකි රථ යොදාගෙන ප්‍රවාහන ගාස්තු සංස්ථාවෙන් අය කර ගන්නා බෙදුම්කරුවන්ට තොග විකුණුම් සඳහා අවසර නොදීම.
- iii කෙසේ වෙතත් ඉහත යාන්ත්‍රණයේ සමහර අසාර්ථකත්වයන් හේතුකර ගෙන 2013 අගෝස්තු 15 දිනැති ලිපි අංක MKT/13/35 අනුව සංස්ථාවේ අලෙවි කළමනාකරු විසින් පහත කොන්දේසි හඳුන්වා දෙන ලදී.
 - බෙදුම්කරුවන්ට සපුගස්කන්ද පර්යන්තයෙන් පමණක් ඩීසල් ලබා ගත හැක.
 - වට්ටම් අලෙවිය මත පදනම් වන නමුත් ප්‍රවාහන ගාස්තු සඳහා හිමිකම් නොමැත.

ඉහත නව කොන්දේසි සංස්ථාව විසින් හඳුන්වා දීමේ අරමුණු වන්නේ, ගබඩා සහ බෙදාහැරීමේ පහසුකම් සැපයීම සම්බන්ධයෙන් CPSTL ආයතනය වෙත ගෙවන පර්යන්ත ගාස්තු ඉතිරි කර ගැනීම සහ සපුගස්කන්ද පර්යන්තයේ මෙහෙයුම් හැකියාව ප්‍රශස්ත මට්ටමින් උපයෝගීතාවයෙහි යෙදවීමට දිරි ගැන්වීම වේ.

iv කෙසේ වෙතත් සපුගස්කන්ද පර්යන්තය මගින් පාරිභෝගිකයන් වෙත ඉන්ධන කෙලින්ම බෙදාහැරීම වෙනුවට, එක් බෙදුම්කරුවකු තම ඉන්ධන තොග වලින් පාරිභෝගිකයන් වෙත තොග ඉන්ධන ප්‍රමාණයන් පොම්ප දෙකක් (පොම්ප අංක 4 සහ 5) යොදාගනිමින් ඩීසල් නිකුත් කර තිබුණි. එසේම බෙදුම්කරු විසින් ගාල්ල සහ මාතර තොග ගබඩා වලින් ඉන්ධන මිලදී ගෙන තිබුණි.

v ඔහුගේ තොග භාවිතා කරමින් තොග අලෙවිය සිදුකළ ඉහත සඳහන් පොම්ප දෙකෙහි (පොම්ප අංක 4 සහ 5) ප්‍රමාණ ශෝධනයන් ප්‍රාදේශීය කළමණාකරු මිනුම් ඒකක ප්‍රමිත සහ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරියකුගේ සහාය ඇතිව පරීක්ෂා කර නොතිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් සිදු කරන ලද විගණන පරීක්ෂාවට අනුව එම පොම්ප දෙකෙහි සත්‍ය ක්‍රමාංකයන් සම්මත මට්ටම ඇතුළත නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය. තවදුරටත් පහත නිරීක්ෂණයන් හඳුනා ගන්නා ලදී.

- එම පොම්ප දෙක විශාල තොග නිකුත් කිරීමට පමණක් යොදා ගෙන තිබීම.
- එම පොම්ප වල ප්‍රමාණ ශෝධනයන් පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම ප්‍රාදේශීය කළමණාකරු විසින් පැහැර හැර තිබීම.
- බෙදුම්කරු විසින් තම ඉන්ධන තොග යොදා ගනිමින් සිදු කරන ලද අවිධිමත් තොග අලෙවිය නිවැරදි කිරීමට ප්‍රාදේශීය කළමණාකරු සහ අලෙවි කළමණාකරු විසින් කිසිදු ප්‍රතිකාර්මික විසදුමක් ගෙන නොතිබුණි.

vi ඉහත සඳහන් කරන ලද 2013 අගෝස්තු 15 දිනැති ලිපි අංක MKT/13/35 හි සඳහන් කොන්දේසි අනුව ඉහත කී බෙදුම්කරුට තොග අලෙවිය සඳහා වට්ටම් පමණක් ගෙවිය යුතු වේ. කෙසේ වෙතත් බෙදුම්කරුට ගෙවන වට්ටමට අමතරව සංස්ථාව විසින් CPSTL ආයතනය වෙත ගබඩා හා බෙදාහැරීමේ පහසුකම් සඳහා ගෙවන පර්යන්ත ගාස්තු හා ප්‍රවාහන ගාස්තු ගෙවා තිබුණි. 2015 පෙබරවාරි සිට 2015 අප්‍රේල් කාල පරිච්ඡේදය තුළ විශාල තොග අලෙවිය සම්බන්ධව සිදු කරන විගණන පරීක්ෂාවට අනුව බෙදුම්කරුට ගෙවන වට්ටමට අමතරව ඉහත බෙදුම්කරුට සිදු කරන විශාල තොග අලෙවිය සම්බන්ධයෙන් සංස්ථාව විසින් රු. 12,012,134 ක මුදලක් CPSTL ආයතනය වෙත ගෙවා තිබුණි. තොරතුරු පහත දැක්වේ.

විස්තරය -----	වටිනාකම -----
	රු.
(i) පර්යන්ත ගාස්තු	8,678,928
(ii) ප්‍රවාහන ගාස්තු	830,519
(iii) ප්‍රවාහන (ගාල්ල සිට බෙදුම්කරු)	2,502,687

එකතුව	12,012,134
	=====

ඉහත සඳහන් නුසුදුසු භාවිතයන්ට අනුව සංස්ථාව විසින් දරන ලද මුළු ඇස්තමේන්තු ගත අලාභය ආසන්න වශයෙන් රු. 48,048,536 ක් (12,012,134 x 4) පමණ වේ.

vii විශාල තොග අලෙවිය සඳහා බෙදුම්කරුවන් තෝරා ගැනීම සඳහා යෝග්‍ය පරිපාටියක් නොමැතිකම සහ තොග අලෙවිය සම්බන්ධ ක්‍රියාවලියේ පවතින මෙහෙයවීම් ක්‍රමයේ දුර්වලතා හේතු කර ගෙන පහත දුර්වලතා නිරීක්ෂණය විය.

- සපුගස්කන්ද පර්යන්තයෙන් පමණක් සෘජුව ඉන්ධන පාරිභෝගිකයන් වෙත බෙදාහැරීම වෙනුවට බෙදුම්කරුවන් විසින් තම තොග නුසුදුසු පරිදි විශාල තොග ප්‍රමාණයන්ගෙන් පාරිභෝගිකයන් වෙත බෙදාහැරීමට පුරුදු වී සිටීම.
- බෙදුම්කරුවන් විසින් තම තොග පාරිභෝගිකයන් වෙත බෙදාහැරීමට යොදා ගනු ලබන බවුසර් මුද්‍රා තබා නොමැති බව අනාවරණය විය. ඒ අනුව විශාල තොග අලෙවි පදනම මත බෙදුම්කරුවන් විසින් බෙදාහරින ලද ඉන්ධන වල ගුණත්වය සහ ප්‍රමාණය සහතික කර ගැනීම සඳහා යෝග්‍ය පරිපාටියක් සංස්ථාව විසින් පිහිටුවා නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.
- යෝග්‍ය ක්‍රියාවලියක් නොමැතිකම නිසා බෙදුම්කරුවන් විසින් ක්‍රියාත්මක කරන විශාල තොග අලෙවි කිරීමේදී දුෂ්‍ය ඉන්ධන පාරිභෝගිකයන් වෙත ගොඩබෑමේ අවධානමක් පැවතීම.
- පාරිභෝගිකයන්ගෙන් බලය නොලත් ගාස්තු අය කර ගැනීම. උදාහරණ ලෙස විශාල තොග අලෙවියේදී සිල්ලර මිල ගණන් වලට වඩා වැඩි මිල ගණන් අය කිරීම නිරීක්ෂණය විය.
- විශාල තොග අලෙවිය මත ගෙවන පර්යන්ත ගාස්තු හා ප්‍රවාහන ගාස්තු ලෙස අනවශ්‍ය ගෙවීමක් සිදු කිරීම මගින් සංස්ථාව විසින් විශාල අලාභයක් දැරීම.
- සමහර බෙදුම්කරුවන් විසින් සංස්ථාවේ කිසිදු අනුමැතියකින් තොරව විශාල තොග අලෙවි කිරීම් පවත්වාගෙන ගොස් තිබූ අතර බලය නොලත් වාසි ලබා ගෙන තිබුණි. විගණන පරීක්ෂාවට අනුව සමහර බෙදුම්කරුවන් විසින් විශාල තොග අලෙවි කිරීමේ පදනම මත සිය ඉන්ධන තොග කිසිදු අනුමැතියකින් තොරව බෙදාහැරීම් සිදු කර බලය නොලත් වාසි උපයාගෙන තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. උදාහරණ වශයෙන්,
 - එක් බෙදුම්කරුවකු විසින් කිසිදු අනුමැතියකින් තොරව 2015 සැප්තැම්බර් මාසයේ මුහුදු සේවාවන් සඳහා විශාල තොග අලෙවි කිරීමේ පදනම මත ඩීසල් ලීටර් 54,800 ක් විකුණා තිබීම. ඒ අනුව සංස්ථාව විසින් 2015 සැප්තැම්බර් මාසයේ රු. 136,285 ක ඇස්තමේන්තු ගත අලාභයක් දරා තිබුණි.
 - එම බෙදුම්කරු විසින් කිසිදු අනුමැතියකින් තොරව තොග විකුණුම් පදනම මත ඩීසල් ලීටර් 13,200 ක් විකුණා තිබුණි. ඒ අනුව සංස්ථාව රු. 32,828 ක ඇස්තමේන්තුගත අලාභයක් අවස්ථා දෙකකදී දරා තිබුණු බව අනාවරණය විය.

viii සෑම පිරවුම්හලකම ප්‍රමාණවත් ඉන්ධන තොග පවත්වාගෙන යාම සහ ටැංකි ට්‍රක් රථ සඳහා පවරන කාල රාමු , ගොඩ බෑමේ කාල රාමු ,කුලී ට්‍රක් රථ සඳහා ගෙවීම් යනාදී තොරතුරු විශාල තොග බෙදාහැරීමේ ජාලය පාලනය කරන සංස්ථාවෙහි ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ දැනුවත් වීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රාදේශීය කළමනාකරු සහ අධීක්ෂකවරු වගකිව යුතුය. කෙසේ වෙතත් ඉහත සිදු කරන ලද විගණන පරීක්ෂාවට අනුව පහත සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන්

ප්‍රාදේශීය කළමනාකරුවන් සහ අධීක්ෂකවරුන් ඔවුන්ගේ වගකීම පැහැර හැර තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

- බදුම්කරුවන්ගේ විශාල ඉන්ධන තොග අලෙවිය සම්බන්ධයෙන් සංස්ථාවෙහි ප්‍රතිපත්ති සමග අනුගත වීම.
- බදුම්කරුවන්ගේ තොග ලෙස බලය නොලත් විශාල තොග අලෙවි සිදු කිරීම වැළැක්වීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම.
- බදුම්කරුවන්ගේ අක්‍රමවත් ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධයෙන් නිවැරදි සහ කාලානුරූප තොරතුරු සංස්ථාවට සැපයීම .

ix පිරවුම්හල්වල ක්‍රියාකාරකම් පාලනය සහ සුපරීක්ෂණය කිරීමේ දුර්වලතා හේතු කොට ගෙන බදුම්කරුවන් විසින් ඉන්ධන පොම්ප අවිධිමත්ව භාවිතා කර ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. එවැනි අවස්ථා කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- 2015 ඔක්තෝබර් 01 දින ගාල්ලේ සිල්ලර පිරවුම්හලක සිදු කළ විගණන පරීක්ෂාවකට අනුව පහත දුර්වලතා නිරීක්ෂණය විය.
 - ඉන්ධන පොම්ප අංක 1 සහ 2 ඇතුළත් ප්‍රධාන පුවරු මුද්‍රාවන් බදුම්කරු විසින් ප්‍රාදේශීය සුපරීක්ෂකවරයාට සහ ප්‍රාදේශීය කළමනාකරුට දැනුවත් කිරීමෙන් තොරව නඩත්තු කටයුතු සඳහා ඉවත් කර තිබුණු අතර ඒ පිළිබඳ ප්‍රාදේශීය සුපරීක්ෂකවරයා දැනුවත් වී නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත් එම පොම්ප ප්‍රධාන පුවරු මුද්‍රාවන් නොමැතිව ඉන්ධන නිකුත් කර තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.
 - ඩීසල් පොම්ප අංක 3 හි ප්‍රධාන පුවරු මුද්‍රාවන් ප්‍රාදේශීය සුපරීක්ෂකවරයාට දැනුවත් කර අලුත්වැඩියා කිරීම සඳහා ඉවත් කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් ප්‍රාදේශීය සුපරීක්ෂකවරයා එය ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ පැමිණිලි ලේඛණයේ සඳහන් කර නොතිබුණි. තවදුරටත් එම පොම්පය ප්‍රධාන පුවරු මුද්‍රාවන් නොමැතිව ඩීසල් නිකුත් කිරීමට යොදා ගෙන තිබුණි.
- 2015 ඔක්තෝබර් 02 දින පිරවුම්හලක සිදු කරන ලද විගණන පරීක්ෂාවට අනුව පොම්ප 03 හි පැවති සමහර දෝෂයන් නිසා වැඩ කරන තත්ත්වයේ නොපැවතුණි. එසේ වුවත් බදුම්කරු විසින් මෙම වරද සම්බන්ධයෙන් ප්‍රාදේශීය සුපරීක්ෂකවරයාට දැනුම් දී තිබුණද ප්‍රාදේශීය සුපරීක්ෂකවරයා මේ කාරණය නිවැරදි කිරීම සම්බන්ධයෙන් කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.

(ඇ) හඳුනාගත් පාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (i) ලැබී ඇති තොරතුරු අනුව, ලිහිසි තෙල් බහාලුම් හා තොග අවිධිමත් ලෙස මෙහෙයවීම නිසා පහත අලාභයන් සංස්ථාව විසින් දරා තිබුණි. කෙසේ වුවත් සංස්ථාවේ කළමනාකාරිත්වය විසින් මෙම අලාභ සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි 103 හා 104 අනුව ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.

වර්ෂය	පාඩුවේ ප්‍රමාණය	හානි සඳහා හේතු හා කළමනාකරණය මගින් ගෙන තිබූ පියවර
-----	-----	-----
	රු.	
2012	8,670,455	ඉදිරිපත් වී නොමැත
2013	ඉදිරිපත් වී නොමැත	-
2014	14,822,315	ඉදිරිපත් වී නොමැත
2015	16,759,825	ඉදිරිපත් වී නොමැත

(ii) පිරිපහදු ක්‍රියාවලියෙන් 2015 වර්ෂයේදී නිෂ්පාදනය කරනු ලැබූ පහත සඳහන් බනිස් තෙල් නිෂ්පාදන තුන තුළින් රු. මිලියන 70.5 ක අසාමාන්‍ය අලාභයක් සංස්ථාව විසින් දරා තිබුණි. විස්තර පහත දැක්වේ.

නිෂ්පාදිතය	ඉඩ මෙහෙයුම් පාඩුව (0.5%)	දෙන පිරිවැය අනුව සත්‍ය පාඩුව	ලේඛන පාඩුව	ඉඩ වඩා අසාමාන්‍ය පාඩුව
-----	-----	-----	-----	-----
	රු.	රු.		රු.
දැව් තෙල් (800)	73,224,814	116,508,897		43,284,083
ලංකා දැව් තෙල් (1500)	46,525,010	71,713,240		25,188,230
Special Boiling Point (S.B.P.)	778,404	2,852,103		2,073,699
එකතුව	120,528,228	191,074,240		70,546,012

4.4 වත්කම් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් වත්කම් අත්පත්කරගත් දින සිටම නිශ්කාර්යව පැවතුණි.

(අ) වනාන්තරවල පිහිටි හල්ගහකුඹුර ඉඩම- එල්පී ගැස් ව්‍යාපෘතිය සහ ක්‍රීඩා භූමියක් සඳහා රු.මිලියන 10.6කට මෙම ඉඩම අත්කර ගෙන තිබුණි. එසේ වුවත්, මෙම ඉඩම නීති විරෝධී පදිංචිකරුවන් (දුර්වාසින්) 700 ක් පමණ අත්පත් කර ගෙන තිබුණි.

(ආ) මාහේන් ඉඩම - ලබා ගත හැකි වූ ලියවිලි අනුව, සංස්ථාව විසින් මෙම ඉඩම අත්පත් කර ගැනීම සඳහා රු. මිලියන 0.625ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි. කෙසේ වුවද, මෙම ඉඩම සංස්ථාවේ පොත්වල ගිණුම් ගත කර නොතිබූ අතර 1986 වර්ෂයේ සිට එය පෙර අයිතිකරු විසින් භාවිතා කරමින් පැවතුණි.

(ඇ) ආයෝජන- 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට කොටස් වෙළඳ පොළේ මිල සඳහන් කළ හා නොකළ සමාගම් හතරක කොටස්වල කළ ආයෝජනයන්හි ධාරණ අගය රු.මිලියන 34.63ක් විය. කෙසේ වෙතත් දිගු කාලයක සිට මේවායින් කිසිදු ලාභාංශයක් සංස්ථාවට ලැබී නොතිබුණි.

4.5 වෙනත් ආයතන සඳහා නිදහස් කළ සම්පත්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීටීඩී/12 දරන යහපාලනය සඳහා රාජ්‍ය ව්‍යාපාර මාර්ගෝපදේශ පිළිබඳ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය, 2006 ජනවාරි 04 දින අතිගරු ජනාධිපතිතුමා විසින් නිකුත් කරන ලද අංක සීඑස් ඒ/පී1/40 දරන හා 2010 මැයි 14 දින නිකුත් කරන ලද අංක සීඑස්/1/17/1 දරන ලිපි සහ 2004 ජනවාරි 08 දින නිකුත් කරන ලද රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛ අංක 21හි දැක්වෙන විධි විධානවලට පටහැනිව පහතින් දක්වා ඇති සම්පත් සංස්ථාව විසින් වෙනත් ආයතන වෙත නිදහස් කර තිබූ අතර එසේ නිදහස් කරන ලද සේවකයින් වෙත පාරිශ්‍රමික සහ වෙනත් දීමනාද, නිදහස් කරන ලද වාහන සඳහා ඉන්ධන හා නඩත්තු වියදම්ද වශයෙන් ගෙවීම් කිරීමෙන් සැලකිය යුතු මුදලක් දරා තිබුණි. විස්තර පහතින් දක්වා ඇත.

නිදහස් කළ සම්පත	2015		2014		2013	
	ගණන	සංස්ථාව විසින් දැරූ පිරිවැය රු.	ගණන	සංස්ථාව විසින් දැරූ පිරිවැය රු.	ගණන	සංස්ථාව විසින් දැරූ පිරිවැය රු.
මානව සම්පත්	11	3,452,737	56	46,261,907	44	41,980,142
වාහන	3	641,375	7	7,808,961	7	4,461,920
එකතුව		4,094,112		54,070,868		46,442,062

(ආ) තවද, සංස්ථාව විසින් 2014 වර්ෂයේ සිට නිලධාරීන් 02 ක් වැටුප් රහිතව නිදහස් කර තිබුණි.

(ඇ) තවදුරටත්, ලබා ගත හැකි වූ තොරතුරු අනුව සංස්ථාව විසින් 2016 වර්ෂය අතරතුරදීත් අඛණ්ඩව එම ප්‍රතිපත්තිය මේ තත්ත්වය පවත්වාගෙන ගොස් තිබූ බව අනාවරණය විය.

(ඈ) ඒ අනුව, සංස්ථාවේ කළමනාකාරිත්වය විසින් එම තත්ත්වය නිවැරදි කිරීමට හෝ එම අවපාලනයන් සඳහා වගකිව යුතු නිලධාරීන්ට එරෙහිව ප්‍රතිකර්ම ගෙන නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

4.6 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සංස්ථාවේ අනුමත සේවක මණ්ඩලය වූ 3,284 අතුරින් තනතුරු 705ක් හෝ සියයට 21ක් පමණ 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට වන විට පුරප්පාඩුව පැවති අතර ඉන් තනතුරු 120 ක් හෝ සියයට 27ක් අභ්‍යන්තර විගණක කළමනාකරු, කෘෂි රසායන කළමනාකරු ඇතුළුව තනතුරු විධායක මට්ටමේ තනතුරු නියෝජනය විය. ඒ අනුව මෙවැනි විශාල පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාවක් තිබියදීත් ප්‍රධාන මෙහෙයුම් ක්‍රියාවලීන්ට බලපෑමක් නොමැතිව ආයතනය පවත්වාගෙන යාම විගණනයට ප්‍රශ්නකාරී විය.

(ආ) සංස්ථාවේ අනුමත සේවක තත්ත්වය අනුව කළමනාකරු (ලේකම්/අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල ලේකම්) තනතුර 2012 වර්ෂයේ සිට පුරප්පාඩුව පැවතුණි.

(ඇ) මානව සම්පත් කළමනාකරණ ක්‍රියාපිළිවෙත් ඇතුළත් අත්පොත, අංක 12 දරන 2003 ජූනි 02 දින නිකුත් කරන ලද රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 9.14 දරන වගන්තිය අනුව පිළියෙල කර නොතිබුණි.

(ඈ) ඉහත සඳහන් චක්‍රලේඛයේ දක්වා ඇති ප්‍රතිපාදන අනුව ඉහළ කළමනාකරණයේ නිලධාරීන් විශ්‍රාම ගිය පසු එම තනතුරු පිරවීම සඳහා විධිමත් අනුප්‍රාප්තික සැලැස්මක් සංස්ථාව විසින් පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත් අනුප්‍රාප්තික සැලැස්මක් නොමැති වීම නිසා සංස්ථාව විසින් විශ්‍රාම ගිය නිලධාරීන්ගේ සේවය කොන්ත්‍රාත් පදනම මත දීර්ඝ කර තිබූ බව අනාවරණය විය.

5 ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

5.1 සංයුක්ත සැලැස්ම සහ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

2014 සිට 2018 වර්ෂය දක්වා කාලපරිච්ඡේදය සඳහා සංස්ථාව විසින් සංයුක්ත සැලැස්ම සහ 2015 වර්ෂය සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කර තිබුණද, පහත සඳහන් වැදගත් ඉලක්ක ලඟා කර ගැනීමට 2015 වර්ෂය තුළදී අපොහොසත් වී තිබුණි.

(අ) දෙවන තාර ටැංකිය ඉදි කිරීම

(ආ) විද්‍යුත්/හයිඩ්‍රජන් බැටරි සහිත නවීන මෝටර් රථ නැවත ආරෝහනය කර ගැනීම සඳහා ආරෝහන මූලස්ථාන 25 ක් දිවයින පුරා සිපෙටෙක් (CEYPETCO) ඉන්ධන පිරවුම්හල්වල පිහිටුවීම.

(ඇ) හයිඩ්‍රජන් ඔයිල් සමාගම සමඟ ලිහිසි තෙල් මිශ්‍ර කිරීමේ කර්මාන්ත ශාලාව මුතුරාජවෙලදී ඉදි කිරීම (2016 මැයි 06 වන දින මේ සම්බන්ධයෙන් මැලේසියාවේ හයිඩ්‍රජන් ඔයිල් සමාගම සමඟ ගිවිසුමකට එළඹ තිබූ බව අනාවරණය විය)

(ඈ) බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපල කලාප II පියවර සංවර්ධනය කිරීම සහ ඉන්ධන නැවත ලබාදෙන පර්යන්ත පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම යටතේ ඉදිකිරීමට නියමිත ගුවන්යානා සඳහා ඉන්ධන ලබා දීමේ නල පද්ධතිය ඉදිකිරීම.

5.2 අභ්‍යන්තර විගණනය

අභ්‍යන්තර විගණන කාර්යය සුදුසු හා දක්ෂ පුද්ගල සම්පත් වලින් සමන්විත විය යුතු අතර, එය අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධානියා සහ එම අංශය මූල්‍ය අධ්‍යක්ෂක සහ ප්‍රධාන විධායකගෙන් ස්වාධීනව කටයුතු කරන බව තහවුරු විය යුතු අතර, අභ්‍යන්තර විගණන වැඩ කටයුතුවල ප්‍රතිඵල විගණන කමිටුව වෙත වාර්තා කිරීමට වගකීම් දරන ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ නිලධාරියකු (නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී) විසින් පාලනය කළ යුතුය. අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුව සංස්ථාවේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ ප්‍රමාණාත්මකභාවය සහ ඵලදායිත්වය පරීක්ෂා කිරීම, ඇගයීම සහ මෙහෙයවීම ඇතුළුව සියළුම අංශ පරීක්ෂා කිරීමට තරම් ශක්තිමත් විය යුතු වුවත් අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුව සංස්ථාව විසින් පහත පරිදි පරිහානියට පත් කර තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

(අ) අභ්‍යන්තර විගණන අංශයේ අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව වන තනතුරු 42 න් තනතුරු 15 ක් හෝ සියයට 36ක් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට පුරප්පාඩුව පැවති අතර ඉන් තනතුරු හතක් ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ විය.

(ආ) සංස්ථාවේ සංවිධාන සටහන අනුව ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණක සෘජුවම සංස්ථාවේ කළමණාකාර අධ්‍යක්ෂක වෙත වගකීම දරයි.

- (ඇ) ඉදිරි සුරැකුම් ගනුදෙනු (හෙජින්) සම්බන්ධයෙන් පවත්වන විනය සම්බන්ධ පරීක්ෂණයක් හේතුවෙන් 2008 වර්ෂයේ සිට නියෝජ්‍ය ප්‍රධාන කළමනාකරු (මූල්‍ය) අනිවාර්ය නිවාඩු යවා ඇති බැවින් එම තනතුරෙහි වැඩ බැලීම සඳහා ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණක 2011 වර්ෂයේ මැද භාගයේ සිට පත්කර තිබුණි. තවද හිටපු නියෝජ්‍ය ප්‍රධාන කළමනාකරු (මූල්‍ය) 2016 අගෝස්තු 16 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි සේවයෙන් පහ කර ඇත.
- (ඈ) අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුවේ පුරප්පාඩු නිබයදීන් පූර්ව විගණන සේවාව සංස්ථාව විසින් ආරම්භ කර තිබුණි. ඒ අනුව වර්තමානයේදී අභ්‍යන්තර විගණන නිලධාරීන් පූර්ණ කාලීනව පූර්ව විගණන කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීම නිසා අභ්‍යන්තර විගණන කටයුතු ඉතා දුර්වල තත්ත්වයක පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

5.3 අයවැය පාලනය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ අයවැය සහ තථ්‍ය ආදායම හා වියදම අතර සැලකිය යුතු විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදා ගෙන නොතිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින්වර සංස්ථාවේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු විය යුතුය.

ප්‍රධාන අංශ -----	නිරීක්ෂණ -----
(අ) මානව සම්පත් පරිපාලනය	කළමනාකරණ අධ්‍යක්ෂ සංස්ථාවේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී වන අතර සභාපති හා ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී එකම පුද්ගලයකු වේ. 2016 වර්ෂයේ පැවති පොදු ව්‍යාපාර කාරක සභාවේදී එම තනතුරු දෙක සඳහා පුද්ගලයින් දෙදෙනෙකු පත් කරන ලෙස නිර්දේශ කළද බනිස් තෙල් සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් මේ වන තෙක් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි. බඳවා ගැනීම පරිපාටිය අනුමත කර ගැනීමට අපොහොසත් වී තිබුණි.
(ආ) මූල්‍ය පාලනය	සංස්ථාවේ ප්‍රධාන අරමුණු සඳහා මුදල් යෙදවීම ක්‍රියාත්මක කිරීම.
(ඇ) වෙළඳ සහ වෙනත් ලැබිය යුතු මුදල්	නියමිත කාලයේදී හිඟ හිටි මුදල් එකතු කිරීම සහ ණය ගෙවීම් පැහැර හැරීමේ අවධානම අඩු කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ පාලනයන්ගේ දුර්වලතා.
(ඈ) ගිණුම්කරණය හා මූල්‍ය කළමනාකරණය	සංස්ථාවේ ප්‍රධාන අරමුණු සඳහා මුදල් යෙදවීම ක්‍රියාත්මක කිරීම ජර්මාණවත් පරිදි සිදු කර නොතිබුණි.
(ඉ) ප්‍රසම්පාදන	රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ නියමයන් සමඟ අනුකූල වීම.
(ඊ) සම්පත් උපයෝජනය	වක්‍රලේඛ උපදෙස් සම්පත්වල යෙදවීමේ අනුකූලතාවය.